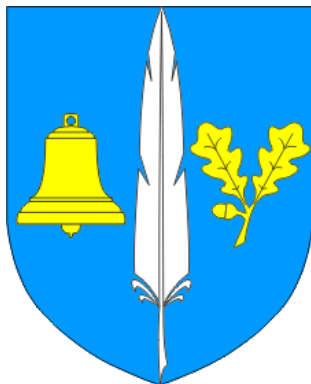

LISA

Võnnu Vallavolikogu 27.10.2011

määruse nr 15 juurde

VÕNNU VALLA ARENGUKAVA

AASTATEKS 2012-2022

Muudetud Võnnu Vallavolikogu 13.juuni 2013.a määrusega nr 5

VÕNNU VALLA ARENGUKAVA AASTATEKS 2012 – 2022

Sisukord

Eessõna	4
I OSA. Minevik ja olevik	5
1. Üldinformatsioon	5
2. Valla areng aastatel 2009 kuni 2011	9
2.1 Vald kui haldusüksus.....	9
2.1.1 Valla eelarve ja selle dünaamika.....	9
2.1.2 Valla eelarve ja selle dünaamika.....	9
2.1.3 Rahvastik.....	13
2.2 Elukeskkond	16
2.2.1 Looduskeskkond ja puhkealad.....	16
2.2.2 Turism	17
2.2.3 Muutused maakasutuses, maade erastamine ja kinnisvaraturg.....	18
2.2.4 Joogivesi, sooja- ja jäätmemajandus	20
2.3 Ettevõtluskeskkond	21
2.3.1 Teede olukord ja ühistransport	21
2.3.2 Muu füüsiline infrastruktuur: elektrivõrgud, side, internet	22
2.3.3 Ettevõtluse areng ja suundumused vallas.	23
2.4 Sotsiaalne keskkond	24
2.4.1 Lasteaed.....	24
2.4.2 Keskkool.....	25
2.4.3 Turvalisus, arstiabi ja sotsiaaltöö.....	28
2.4.3.1 Turvalisus.....	28
2.4.3.2 SA Võnnu Haigla ja arstiabi.....	28
2.4.3.3 Sotsiaalhoolekanne	29
2.4.4 Võnnu kultuurimaja ja raamatukogud.....	32
2.4.5 Tegutsevad mittetulundusühingud ja seltsingud, Võnnu kirik	34
2.4.6 Noortetegevus	35
2.4.7 Terviseedendus.....	35
Kokkuvõttev hinnang olukorrale	38
II OSA. Tulevik	40
3. Võnnu valla arenguvision 2022	40
4. Võnnu valla arengumudel, -eesmärgid 2022 ja nende saavutamise strateegiad	40
4.1 Jätkusuutlik haldusüksus.....	40
4.2 Kvaliteetne elukeskkond	40
4.3 Täisväärtuslik sotsiaalne struktuur.....	40
5. Valla arengukava seos teiste piirkonda puudutavate arengudokumentidega	40
6. Arengukava elluviimine, täiendamine ja muutmine	41

III OSA Tegevusplaan aastateks 2013 kuni 2022	42
7. Tegevusplaan ja investeeringud	42
7.1 Haridus ja noorsootöö.....	42
7.2 Kultuur, sport ja vaba aeg.....	43
7.3 Looduskeskkond	44
7.4 Tehniline infrastruktuur.....	45
7.5 Turvalisus.....	46
7.6 Sotsiaalne kaitse ja tervishoid	46
7.7 Pidevad investeeringud	46

Eessõna

Käesolev Võnnu valla arengukava on loogiliseks jätkuks 2006. aastal koostatud 2007- 2014 a arengukavale ja määratleb arengusuunad kuni aastani 2022, mis toetub uue algava Euroopa Liidu programmeerimisperiodile (2014-2020). Tegemist on Võnnu valla tulevikku kujundava strateegilise dokumendiga, mis põhineb valla hetkeolukorra analüüsil, trendidel ja avalikul seminaril (toimus 2011.a kevadel) väljaöeldud rahva arvamustel. Arengukavas on arvesse võetud ka uue Euroopa Liidu programmeerimisperiodi prioriteete, mida vallavolikogu arvestab valla arengu kavandamisel ja elukorralduse planeerimisel. Arengu planeerimine on pidev protsess, seetõttu vajab ka käesolev dokument iga-aastast läbivaatamist ja täiendamist.

Arengukava on abimaterjal valla eelarve koostamiseks.

Käesoleva arengukava lahutamatuks osadeks on :

1. Võnnu Keskkooli arengukava aastateks 2009-2012;
2. Võnnu Lasteaed Värvuke arengukava aastateks 2010 kuni 2013;
3. Võnnu aleviku, Lääniste küla ja Kurista piirkonna arengukavad;
4. Võnnu aleviku "Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2007-2019".

I OSA. Minevik ja olevik

1. Üldinformatsioon

Võnnu vald asub Tartu maakonna kaguosas, piirnedes Tartumaalt Mäksa, Haaslava, Vara ja Meeksi vallaga ning Põlvamaalt Ahja, Vastse-Kuuste ja Mooste vallaga. Suurematest teedest läbib valda Tartu-Räpina riigimaantee ning Hammaste-Mehikoorma riigitee.

Lähim linn on 26 km kaugusel asuv Tartu.

Valla pindala 232,6 km² on Tartu maakonnas üks suuremaid. Valla keskus asub Võnnu alevikus. Rahvastiku tihedus on 5,0 in km² -l, mis on Tartu maakonnas üks väiksemaid. Asustus paikneb peamiselt Võnnu aleviku ümbruses ja kahel pool Tartu-Räpina maanteed. Valla idaosas paikneval Emajõe-Suursoo looduskaitsealal on asustus oluliselt hõredam.

Eesti üks suurimaid ja rahvarohkemaid kihelkondi Võnnu moodustati ligi 800 aasta eest. Asustuse pikast ajaloost annavad tunnistust I aastatuhandest pärinevad kivilalmed Hammastes, Võnnus, Terikestes, Läänistes ja Kõnnus.

Kihelkond on põlistanud end ajalukku vana ning vägeva kivikirikuga. Võnnu Jakobi kirik on ehitatud 1232 -1236.a. 17. sajandil sai kirik sõdades korduvalt kannatada. Kirik taastati Rootsi ajal krahv Oxenstierna eestvõttel. Remondi käigus laiendati ruume, ehitati torn (1787) ning rajati külgehitised (1871). Kiriku altarimaali (1874) autor on O. v. Moller. Altar on aastast 1884, orel aastast 1895 ja kell aastast 1766. Tähelepanu väärib Peterburi kunstniku Tresconi 1813. a valmistatud monument, mille laskis üles seada parun Nolcken Borodino lahingus langenud poja Reinhold von Nolcken mälestuseks. See on üks kümnest Eesti territooriumil leiduvast 1812. a sõjasündmuse meenutavast kunstimälestisest. Võnnu kirik on üks Eesti suurimaid maakirikuid mahutades 1200 inimest ja on Tartumaa üks vanimaid kirikuid. Võnnu kiriku orelit (1895) peetakse üheks selgema kõlaga instrumendiks Eestis. Arhitektuurselt on eristatavad erinevad etapid, sest kirikut on aja jooksul korduvalt ümber ehitatud.

Võnnu kihelkonnaga on seotud luuletaja ja kirjandusteadlane Gustav Suits, kes sündis 30. (18.) 11.1883.a Tartumaal Võnnus õpetajate perekonnas. Ta õppis Võnnu külakoolis, Tartu III algkoolis

ning Tartu Aleksandrigümnaasiumis. 1904. aastal astus Suits Tartu Ülikooli, kuid läks järgmisel aastal üle Helsingi ülikooli, kus õppis kirjandust, esteetikat ja rahvaluulet. 1910. aastal lõpetas ta ülikooli cand. phil. kraadiga. Seejärel asus Suits tööle Helsingi ülikooli raamatukokku, hiljem töötas ta soome ja rootsi keele õpetajana Helsingi vene gümnaasiumis. 1919-1944 oli Suits Tartu Ülikooli eesti ja üldise kirjanduse kateedri juhataja. 1944. aastal emigreerus ta Stockholmi, kus töötas Nobeli Instituudi raamatukogus. Gustav Suits suri 23.05.1956 Stockholmis.

Aastast 2004 annab Tartu Kultuurkapital ja Tartu linn välja [Gustav Suitsu stipendiumi](#), mis "määratakse luuletajale, kes on möödunud aasta jooksul avaldanud vähemalt ühe ajastutundliku, filosoofiliselt sügava ja kunstiliselt kõrgetasemelise luulekogu, mis kannab [Gustav Suitsu](#) luulele omaseid väärtusi. "Kerkokell" on Gustav Suitsu südamluk tartumurdeline luuletus, mille luuletaja on pühendanud oma emale.

Paikkonnast on pärit legend sepp Jaan Matsonist, hüüdnimega Kaera-Jaan, kes on andnud tõuke lorilaulule ning ilmselt ka Kaerajaaninimelisele tänini populaarsele tantsule. Üks suur suurte seas on ka omaaegne Võnnu kirikuõpetaja ja teadlane Eduard Philipp Körber (1770–1850), kes jäädvustas kihelkonna ajalugu. Koguduse poolt armastatud pastor Eduard Philipp Körber suhtus eestlastesse humanistlikult, püüdis parandada oma koguduse kooliolusid ja tegeles ajastu vaimust kantuna Eesti koduloo uurimisega: kogus ja töötles ajaloolisi materjale ning andis välja mõned raamatud.

Tuntud on ka Eduard Philipp Körber poeg: luuletaja, muusikategelane ja harrastusteadlane Martin Georg Emil Körber, kes sündis 17. juulil 1817 Tartumaal Võnnu kirikumõisas. Ta oli üks viimaseid baltisakslasi-estofiile, kes on eesti kultuuriloos kaasa on rääkinud. Martin kirjutas nii saksa luulele toetuvaid laulutekste, millest mõned on saanud üldtuntud lauluks ("[Vaikne kena kohakene](#)", "Karjane"), kui ka vaimulikku kirjandust. Lisaks uuris ka kodulooainest ja rahvapärimest.

Samuti on Võnnu kihelkonnast pärit veel: kunstnik ja kunstiõpetaja Gustav Mootse, Tartu tähetorni juhataja Taavet Rootsmäe, helilooja ja rahvamuusikauuriija Juhan Zeiger, kirjanik Friedebert Tuglas jpt.

Piirkond on rikkaliku ajaloo- ja kultuuripärandiga, mida on talletatud mitmesse muuseumisse, peamiselt Eesti Kirjandusmuuseumisse ja Eesti Rahva Muuseumisse. Võnnu vallal on kavas asutada kohalik muuseum, mille asupaigaks saaks renoveerimist vajav endine Sõõro koolimaja Võnnu alevis.

Võnnu vallas on 5 looduskaitseala, neist 60,30 km² hõlmab Emajõe–Suursoo kaitseala, enamasti madal- ja siirdesoo suuremate ja väiksemate metsaste soosaartega. Võnnu valla territooriumil voolab 4 jõge (Ahja, Apna, Kalli ja Luutsna jõgi) ning suuremad järved on Võngjärv, Ahijärv, Leegu ja Kalli järv.

Reljeefilt valitseb lainjas tasandik, mis kohati omandab väikekühmustikulise ilme. Valla territooriumil asuvad mitmed loodus- ja muinsuskaitse üksikobjektid. Võnnu loodus ja kinnismuistised on olnud aluseks muistenditele ja rahvapärimestele Kalevipojast, Vanapaganast, kirikutest, rootslaste peidetud kullast, sissidest ning kunagi elanud eripärastest inimestest. Läbi aegade on võnnulaste põhilisteks elatusaladeks olnud põlluharimine, karjakasvatus ja metsandus.

Vald on mitmekülgse sotsiaalse infrastruktuuriga teeninduskeskuseks ümberkaudsetele valdadele, pakkudes arstiabi ja haridust. Kohalikku kultuuri edendavad Võnnu kultuurimaja ja erinevad MTÜd. Traditsioonilisteks kultuurisündmusteks vallas on külapäevad, Võnnust pärit teenekate inimeste meenutamine, Kaera-Jaani võistu- ja teatetantsimine, laulukonkursid ja kihelkonnapäevad. Rahvakultuuri hoiavad elavana osavad rahvatantsijad ja lauljad.

Vallas on selgelt tajutav põllumajandusliku maakasutuse väärtustamine. Põhiliselt tegeletakse teravilja ja rapsi kasvatusiga.

VÕNNU VALLA KAART

Maakonna piir

Omavalitsustüksuse piir

Küla lahkmejoon

2. Valla areng aastatel 2009 kuni 2011

2.1 Vald kui haldusüksus.

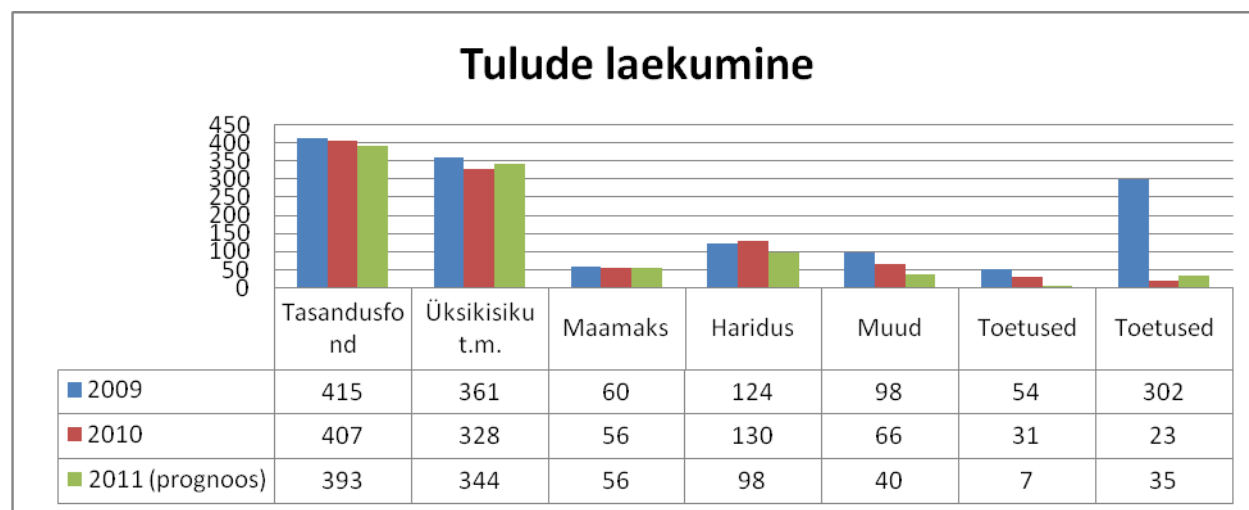
2011. aastal on vallavalitsuses palgal 8 ametnikku ja vallavanem. Valla allasutuste (lasteaed, kool, raamatukogud, kultuurimaja) töötajate üldarv aastal 2011 on 69 inimest. Vallal on oma interneti koduleht ning paberkandjal infoleht, mis ilmub keskmiselt kord kvartalis ja mida jagatakse tasuta. Vald omab katlamaja ja on üks majandusühistu Toruorel asutajatest. Vallale kuulub ka 95% SA Võnnu Haigla varadest.

Vallavolikogu on 11-liikmeline, mille juures töötab 5 komisjoni:

- revisjonikomisjon,
- finantskomisjon,
- maa- ja majanduskomisjon,
- haridus- ja kultuurikomisjon,
- sotsiaalkomisjon.

2.1.2 Valla eelarve ja selle dünaamika.

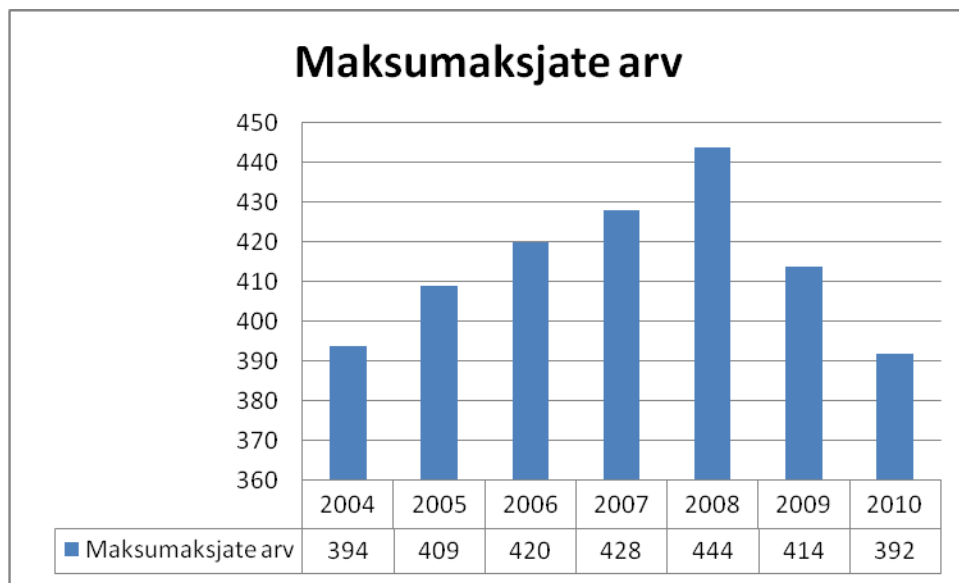
Valla eelarve koosneb tuludest, kuludest ja finantseerimistehingutest ning 2010. aastal oli eelarve maht üle ühe miljoni euro. Valla tulubaasi suurim artikkel on igal aastal riiklik dotatsioon (tasandusfond), teine suurem tululiik on tulumaks. Nende kahe tuluartikli osatähtsus on viimaste aastate lõikes püsinud stabiilsena.

Joonis 1: Tulude laekumine 2009-2011 (tuh. eurodes)

Allikas: Võnnu vallavalitsus

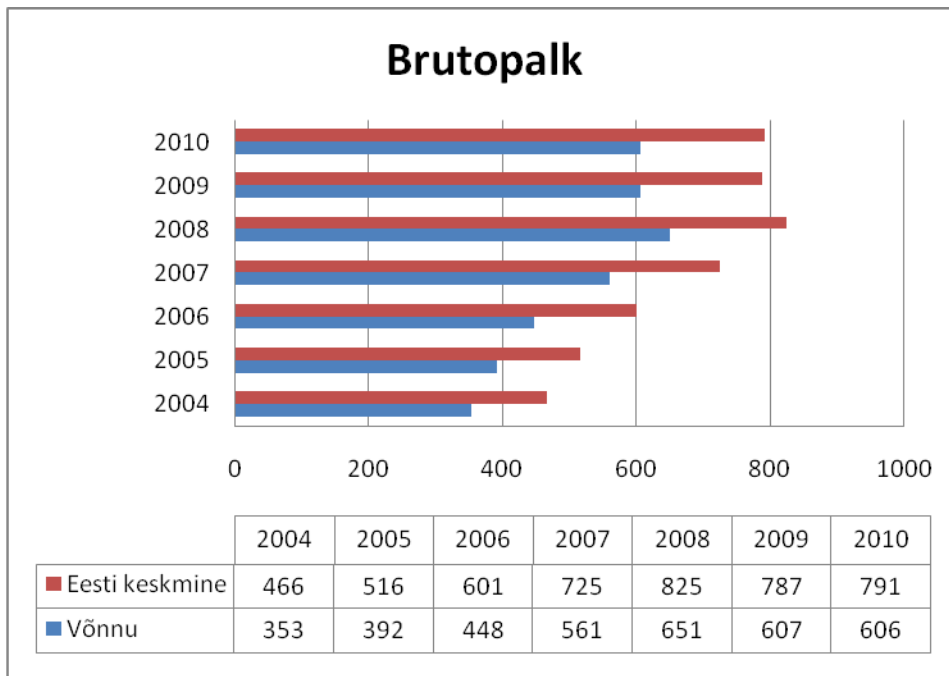
Võnnu vallas elavate inimeste arv, kes tasuvad üksikisiku tulumaksu, on aastatega olnud kasvav, olles 2004. aastal 394 inimest ja 2008. aastal 444 inimest. Samuti on kasvanud maksumaksjate osakaal elanikest, mis 2004. aastal oli 32% elanikkonnast ja 2008. aastal 37%. 2010 aasta alguse seisuga vähenes elanikkonna tööhõive ning valla maksumaksjate arv. Majandusliku olukorra paranemisega on märgata 2011. aastal tulumaksu laekumise väikest tõusu.

Joonis 2: Võnnu valla maksumaksjate arv (inimeste arv)

Allikas: Statistikaamet

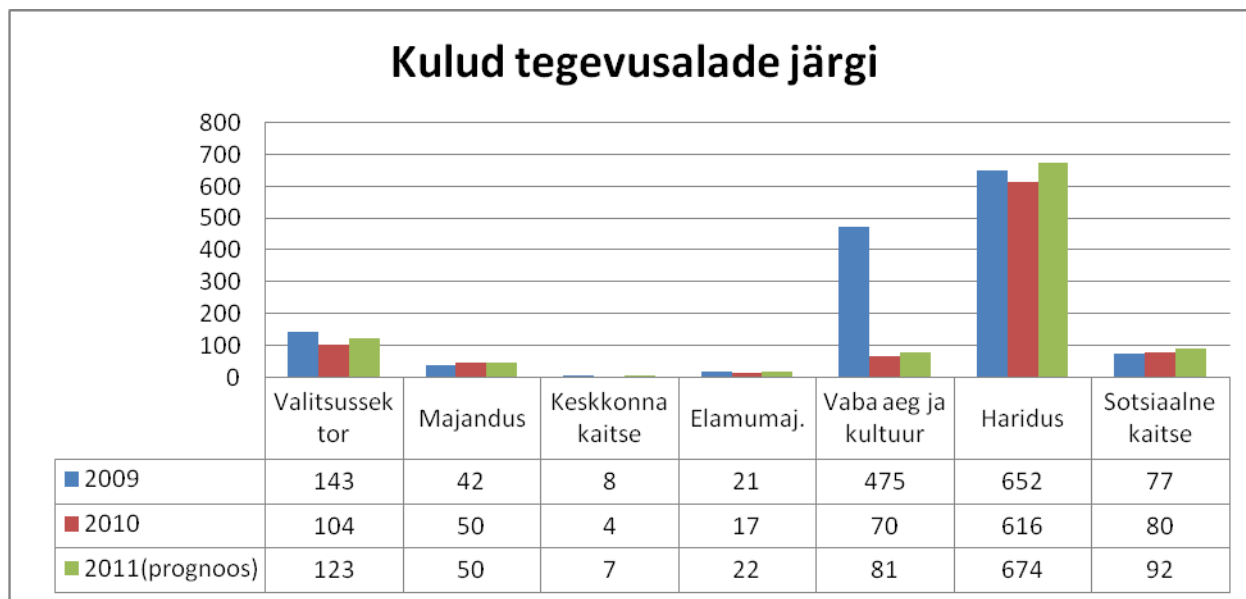
Eesti keskmise brutotuluga võrreldes on olnud ka Võnnu valla elanike brutotulu kasvav, ületades seejuures 2008. aastal 640 € piiri.

Joonis 3: Brutopalk Võnnus ja Eesti keskmine eurodes
Allikas: Rahandusministeerium, terviseprofili andmed

Projektirahade kasutamine on viimasel kahel aastal vähenenud. Oma osa mängib siin vallavalitsuse liikmete ja ametnike vahetus 2009. ja 2010. aastal.

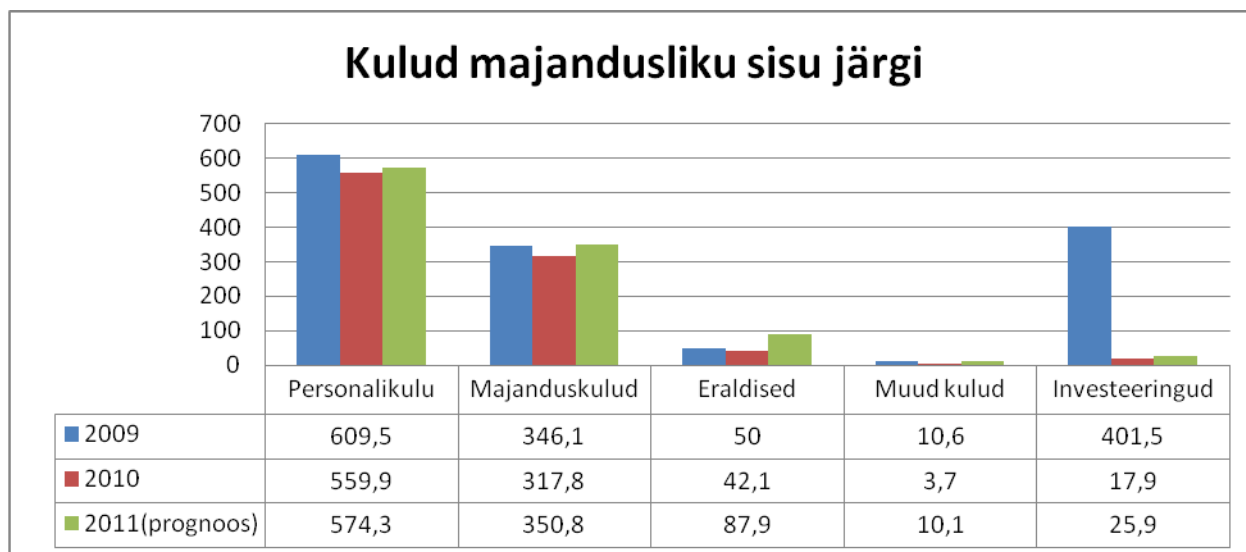
Kulusid saab jagada majandusliku sisu ja tegevusalade järgi. Tegevusaladest suurima kuluga Võnnu valla eelarves on hariduskulud (üle 60% kogu kuludest). Hariduskuludes on Võnnu keskkooli ja lasteaia tegevus. 2009 a vaba aja ja kultuuri summades on sees Võnnu kultuurimaja renoveerimiskulud.

Joonis 4: Kulud tegevusalade järgi 2009-2011 aastal (tuh.eurodes)

Allikas: Võnnu vallavalitsus

Majandusliku sisu järgi on kõige suuremaks kululiigiks personalikulud, järgnevad majanduskulud ja eraldised. Investeeringuteks kulunud summad on viimastel aastatel vähenenud, erandiks 2009 aasta, kui rekonstrueeriti EAS-i toetuse abil kultuurimaja.

Jooni 5: Kulud majandusliku sisu järgi 2009-2011 (tuh. eurodes)

Allikas: Võnnu vallavalitsus

Finantseerimistingutes on põhiliseks kuluks pikaajalise laenu tagasimaksed 40 000 euro suuruses summas kuni aastani 2016. Laenukohustuste osakaal tuludest, millest on maha arvatud sihtfinantseerimine, on 2010. aasta lõpuks vähenenud 25,6%-ni (2009 oli 30,6%).

Tulevikus on ette näha laenukohustuste kasvu, seda põhiliselt investeerimisprojektide kaasfinantseerimiseks.

2.1.3 Rahvastik

Valla territooriumil on Võnnu alevik ja 12 küla: Agali, Ahunapalu, Hammaste, Imste, Issaku, Kannu, Kurista, Kõnnu, Liispõllu, Lääniste, Rookse ja Terikeste. Suuremad nendest on Lääniste ja Kurista. Võnnu alevikus elab 504 inimest. Kokku elab vallas rahvastikuregistri andmetel 01.01.2011a seisuga 1165 inimest.

Tabel 1: Alaliste elanike arv Võnnu vallas külade kaupa 01. jaanuari seisuga

Asula	2001	2009	2010	2011
Agali	26	21	21	18
Ahunapalu	26	23	23	23
Hammaste	58	47	47	48
Imste	17	20	20	20
Issaku	46	44	48	50
Kannu	21	26	31	30
Kurista	128	123	119	116
Kõnnu	39	36	32	30
Liispõllu	11	15	15	13
Lääniste	131	130	132	126
Rookse	58	62	61	66
Terikeste	51	48	48	46
Võnnu alevik	602	517	516	504

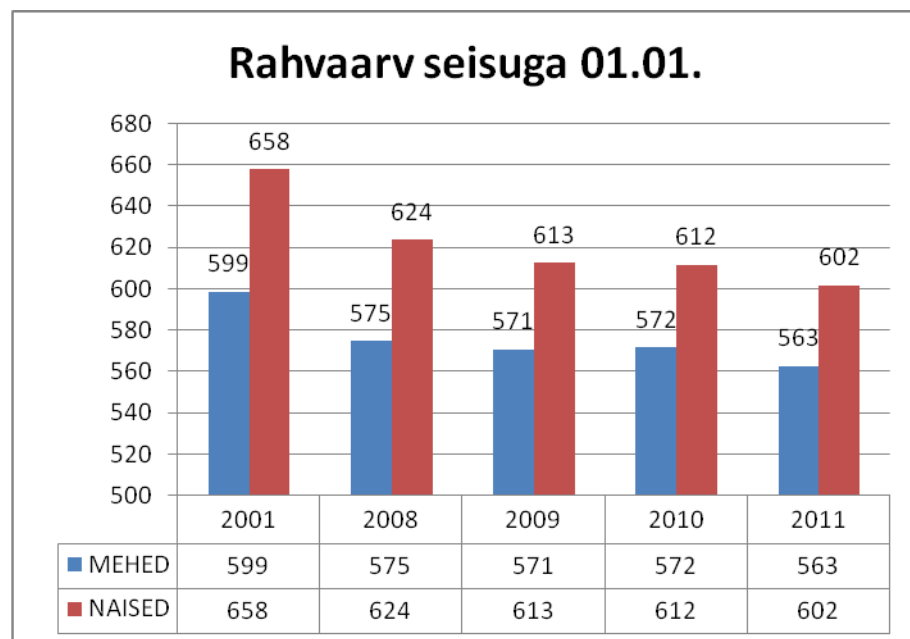
Allikas: Võnnu vallavalitsus

Tabel 2: Rahvaarv, sündid, surmad ja asustustihedus Võnnu vallas 5 aasta lõikes

	MEHED	NAISED	SÜNNID	SURMAD	RAHVAARV KOKKU	ASUSTUSTIHEDUS ELANIKUD/km ²
2001	599	658	12	16	1257	5,4
2008	575	624	5	21	1199	5,2
2009	571	613	13	13	1184	5,1
2010	572	612	4	23	1184	5,1
2011	563	602			1165	5,0

Allikas: Statistikaamet

Asustustihedus aastal 2001 oli 5.4 in/ km² ja aastal 2011 on see arv langenud 5.0 in/ km².

Joonis 6: Rahvaarv ja sooline jagunemine

Allikas: Statistikaamet

Vallas on rahvastiku vanuseline vahekord püsinud enam-vähem stabiilsena viimase kolme aasta jooksul. Üldine rahvaarv on langenud.

Tabel 3: Rahvastiku vanuseline muutumine aastate lõikes 01. jaanuari seisuga

VANUS	2001			2008			2009			2010			2011		
	MEHED	NAISED	KOKKU 2001	MEHED	NAISED	KOKKU 2008	MEHED	NAISED	KOKKU 2009	MEHED	NAISED	KOKKU 2010	MEHED	NAISED	KOKKU 2011
0-4	40	31	71	20	18	38	19	13	32	20	17	37	19	13	32
5-9	33	51	84	38	30	68	28	30	58	28	28	56	29	25	54
10-14	46	60	106	35	41	76	46	39	85	44	34	78	40	31	71
15-19	44	45	89	42	57	99	37	52	89	34	47	81	31	51	82
20-24	40	29	69	45	55	100	46	57	103	49	66	115	45	60	105
25-29	37	34	71	40	30	70	40	37	77	42	38	80	44	45	89
30-34	40	36	76	38	37	75	39	30	69	34	29	63	38	29	67
35-39	45	39	84	40	34	74	41	37	78	38	37	75	37	34	71
40-44	43	49	92	37	37	74	34	37	71	41	38	79	39	36	75
45-49	47	33	80	42	42	84	45	40	85	45	34	79	44	39	83
50-54	48	37	85	41	43	84	40	45	85	42	49	91	40	47	87
55-59	32	31	63	45	30	75	45	29	74	39	30	69	42	31	73
60-64	22	42	64	32	32	64	30	34	64	36	36	72	40	36	76
65-69	40	35	75	22	36	58	25	35	60	24	28	52	23	25	48
70-74	20	39	59	22	32	54	14	30	44	14	35	49	9	34	43
75-79	15	40	55	13	24	37	19	22	41	17	22	39	23	22	45
80-84	7	9	16	18	33	51	15	31	46	15	31	46	12	24	36
85 ja vanemad	0	18	18	5	13	18	8	15	23	10	13	23	8	20	28
KOKKU			1257			1199			1184			1184			1165

Allikas: Statistikaamet

Tabelist nr 3 on näha, et väikelaste (0-4 aastat) arv aastatel 2001-2011 on vähenenud keskmiselt 59%. Kuigi parimas sünnituseas naiste (20-29 aastat) arv on aastatega kasvanud stabiilselt, on sünnitamisaktiivsus madal. Kui 2001. aastal sündis 20-29 aastaste naiste kohta 1,26 last, siis aastaks 2011 on see arv langenud 0,3-ni. Samas on näha, et viimase kümne aasta jooksul on 30-44 aastane tööjõuline elanikkond kodukohast lahkunud. Madal sünnitamisaktiivsus ja üle 30-aastaste lahkumine kodukohast viitab tööturu vähestele võimalustele Võnnu vallas. Tööjõulisel elanikkonnal on raske leida rakendust ning paremaid töö- ja elamistingimusi otsitakse väljaspool valda. Seevastu vanemate tööealiste inimeste (45-64 aastased) arv on võrreldes 2001. aastaga kasvanud. 65-79 aastaste elanike arv oli 2001. aastast kuni 2011. aastani kergelt kasvav, aga vanemad kui 80-aastaste elanike hulk on märgatavalt kasvanud. Palju on vallas ka neid elanikke, kes siin küll elavad, kuid ei ole valda registreeritud ja käivad Tartusse tööle. Võnnu keskasulas on elanikkonna voolavus suur, seda eriti kesk- ja nooremaealiste osas. Võnnu keskasulas on selgelt ilmnenu Tartu magala sündroom, kus elanikud hommikul lähevad linna tööle ja õppima ning tulevad õhtul tagasi. Keskasula heakorruga ollakse rahul. Kommunaalmaksete tase on Tartu linnaga samaväärne.

2.2 Elukeskkond

2.2.1 Looduskeskkond ja puhkealad

31.12.2010. a seisuga on Võnnu vallas 66 muinsuskaitse alast üksikobjekti või eset, millest enamus paikneb Võnnu alevikus või selle vahetus läheduses. Vallas asub 5 kaitseala/parki: Emajõe Suursoo sookaitseala, Issaku metsapark, Järvelja looduskaitsekvartal, Kurista park, Võnnu pastoraadi park. Kokku moodustavad kaitsealade pindalad valla territooriumist 33,4%.

Võnnu valla territooriumile jäävad osaliselt järgmised Natura 2000* võrgustiku alad: Emajõe Suursoo sookaitseala/maastikukaitseala, Järvelja loodukaitseala, Emajõe suudmeala ja Piirissaare linnuala.

Lisaks on vallas 6 üksikut looduskaitsealast objekti: Ahunapalu kadakad, Kotkapesa määnd, Kurista sanglepp, Lesenaise Pedajas, Mäesuutsu ohvipärn, Rookse jalakas.

Valda läbib Ahja jõgi, mille luhale jääb kaks kalarikast järve: Võng- ja Ahijärv. Oluline looduspiirkond on Järvelja, kus asub ka Eesti vanim ürgmetsa kaitseala.

*Natura 2000 - on üle-euroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse. Euroopa Liidu liikmesmaana peab Eesti korraldama Natura 2000 aladel loodusväärtuste säilimise.

Keskkonnaregistri andmetel esineb Võnnu vallas 11 kaitsealust taimeliiki sh I kat liigid: virgiinia võtmehein, villtulikas; II kat liigid: kaunis kuldking, kõdu koralljuur, õrn tarn, kummeli-võtmehein, laialehine nestik ja III kat liigid: läikiv kurdsirbik, laialehine neiuvaip, mets-vareskold, siberi võhumõök. 12 loomaliiki sh I kat liigid: kaljukotkas, merkotkas, väike-konnakotkas, kalakotkas, must-toonekurg; II kat liigid: rohunepp, mudakonn, tõugjas ja III kat liigid: hiireviu, hink, harjus, vingerjas. 4 seeneliiki sh I kat liigid: lõhe-lehtervahelik, poropoorik; II kat liik lepa-kärbeseseen ning III kat liik taiga peenpöör. Võnnu valla territooriumil on 17 püselupaika ja 15 vääriselupaika.

Reljeefilt valitseb lainjas tasandik, mis valla lääne ja lõuna osas omandab väike kühmustikulise ilme. Metsamassiivid paiknevad hajutatult, metsamaid on valla äärealadel suhteliselt rohkem kui keskosas, domineerivad okaspuumetsad.

Tartu Maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnaningimused” sätestab Võnnu asula II kl Tartumaa väärtusliku maastikuna, pindalaga 693 ha.

2.2.2 Turism

Kõige suursugusem kultuuriline objekt vallas on Võnnu kirik (1236) koos altarimaali, oreli ja parun Nolcken Borodino lahingus langenud poja Reinhold von Nolckeni mälestuseks püstitatud monumendiga. Võnnu kirikut saab siduda „kultuuriteega”, mille läbimisel saab näha järgmisi objekte: Luunja, Kastre, Mäksa mõisad; Võnnu kirk, pastoraat ning vana kalmistu; Kurista mõis ja Issaku karjamõisa; Ahja mõis ja Mooste mõisakompleks koos linakoja, viinaköögi ja majutusvõimalustega.

Kurista mõisahärra G. de Villebois kabel on külastusobjekt, mis paikneb kalmistu keskteljel, teedevõrgustiku keskmes ning on 1773. a õnnistatud Võnnu vana kalmistu dominandiks. Kalmistul on palju ajaloolisi valdvalt 19. sajandist pärinevaid hauatähiseid, sealhulgas malmriste, malmist hauaplatside piirdeaedu ja iseloomulikke marmorriste ja 19. sajandist pärinev arhailine poolkelpkatusega matusekabel. Teiste hulgas on siin Gustav Suitsu vanemate hauaplats.

Oluline külastuskoht vallas on korrastatud Lääniste linnamägi. Linnamäe võimalusi kasutatavad aktiivselt ka kohalikud elanikud erinevate ürituste läbiviimiseks. Linnamäel saab uuel laval viia läbi

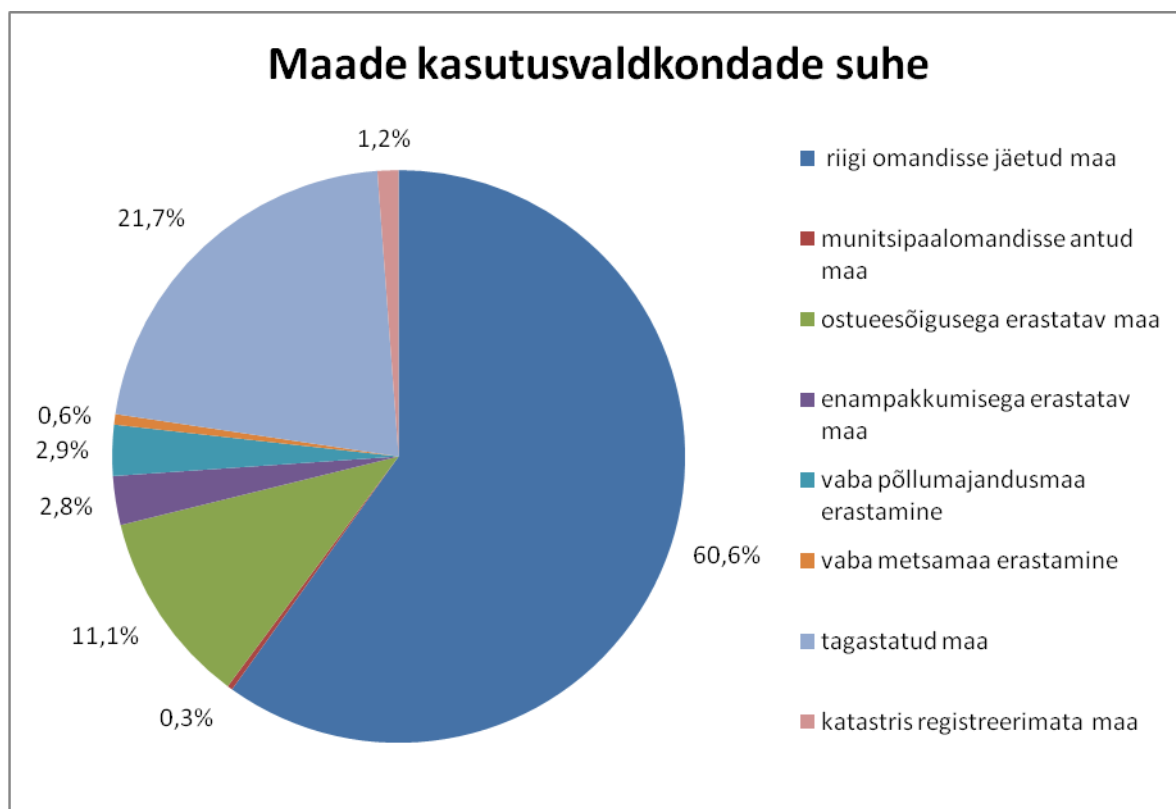
lauulu- ja tantsuüritusi. Mäel on kiik, grillplats ja puhkekoda. Samuti on Ahja jõel Läänistes jahisadam, paatide randumiskoht ja ujuv saun.

Vallas on 3 tähistamata matkarada. Turistide kasutada on 2 telkimisplatsi (Issaku, Lääniste) ja 1 söögikoht (Võnnu).

Võnnu ei ole turistile omaette sihtkoht. Turisti eesmärk on jõuda välja Peipsi järve kaldale Mehikoormasse või Laaksaare kaudu Piirissaarde. Kuna 2006. a suvel sai Lääniste-Mehikoorma riigimaantee teelõik tolmuwabakatte alla, on näha eelnimetatud marsruutidel külastatavuse märgatavat tõusu.

2.2.3 Muutused maakasutuses, maade erastamine ja kinnisvaraturg.

31.12 2010 a seisuga on registreeritud 1257 katastriüksust, pindalaga 22746,7 ha. Võnnu vallas võib maareformi lugeda lõppenuks. 2006. aastast on 97,8% maadel olemas omanik. Reformimata maid on vallas 516,4 ha.

Joonis 7. Maade kasutusvaldkondade jaotus seisuga 30.06.2011

Allikas: Maa-amet

Tabel 4: Maakatastris registreeritud katastriüksused seisuga 30.06.2011

	Tartumaa	Võnnu vald
Haldusüksuse pindala kokku (ha)	308 943,70	23 261,30
Katastris registreeritud arv (tk)	55 458	1 352
Katastris registreeritud pindala (ha)	269 422,20	22 983,80
Katastris registreeritud pindala (%)	87,20%	98,80%
sh. riigi omandisse jäetud maa (ha)	101 343,00	13 999,80
munitsipaalomandisse antud maa (ha)	3 009,70	70,6
ostueesõigusega erastatav maa (ha)	54 353,20	2 531,10
enampakkumisega erastatav maa (ha)	3 537,80	642,9
vaba põllumajandusmaa erastamine (ha)	10 478,50	656,5
vaba metsamaa erastamine (ha)	3 239,20	144,5
tagastatud maa (ha)	93 157,80	4 938,40
katastris registreerimata maa (ha)	39 521,50	279,3

Allikas: Maa-amet

Umbes pool valla territooriumist on metsamaad. Suure osa valla territooriumist hõlmab Emajõe-Suursoo, seetõttu on enamus metsamaast soine ja madalama boniteediga. Valdav on rohumaade võsastumine, seda eriti valla äärealadel. Haritava maa osatähtsus püsib stabiilsena.

Kõige enam võsastuvad ja langevad aktiivsest kasutusest välja Kõnnu piirkonna maad. Suuremad, aktiivsema põllumajandusliku kasutusega maamassiivid asuvad Võnnus, Hammastes, Kuristal ja Läänistes. Läänistest Mehikoorma poole on asustuse arenemine aeglane.

Kuna Võnnu vald jääb Tartumaa nn “hõbedasse ringi”, ei ole veel tunda uuselamuehituse survet. Võnnu suunal on arengut takistavaks teguriks tõmbekeskuse puudumine, mis kiirendaks elamuarendust. Ainus kehtestatud detailplaneering (2004) ja kruntideks jagamine on toimunud Lääniste külas Ahja jõe kaldal, kuhu on planeeritud 11 krunti. Seni ei ole veel väljastatud ühtegi ehitusluba. Antud territooriumile on rajatud kommunikatsioonid.

Perspektiivne elamumaa on planeeritud järgmistesse piirkondadesse:

- Kilgimäe,

- Võnnu aleviku piirides Kastre tee-äärne ala,
- Lääniste küla Ahja jõe äärsed osad väljaspool Natura 2000 ala ja juba kinnitatud detailplaneeringu ala,
- Võnnu alevikus oleva ridaelamu piirist kuni vana surnuaia 300 meetri piiranguvööndini (Tiiriku põld).

Aastal 2006 asfalteeriti Lääniste-Mehikoorma teelõik, mille tulemusel on juba näha selles piirkonnas kinnisvara ja maa hindade kasvu.

Võnnu valla poolt antud ehituslood ja kirjalikud nõusolekud uute elamute püstitamiseks aastate kaupa: 2004 – 2; 2005 – 1; 2006 – 3; 2007 – 5; 2008 – 4; 2009 – 0; 2010 – 0. Statistika näitab, et ehitustegevus uute elamute püstitamiseks on seiskunud.

2.2.4 Joogivesi, sooja- ja jäätmemajandus

Võnnu alevikus tegutseb aastast 1992 sihtasutus majandusühistu Toruorel, mille ülesandeks on Võnnu keskasula sooja- ja veemajanduse korraldamine. Majandusühistu (MÜ) üheks asutajaks on vald. MÜ haldusalasse kuulub 2 Võnnu keskasula puurkaevu, biopuhasti (rajatud aastal 1977) ja nende pidev seire. Senine kaevude veehulk on rahuldanud nõudlust. Aktiivses kasutuses on üks puurkaev, teises korraldatakse regulaarset seiret.

Võnnu valla territooriumil on 23 puurkaevu ja nende keskmine sügavus on 102 m. Kurista külas on üks eraomandis olev 52,4 m sügavune kaev ja sügavaim valla territooriumil olev 1987. a puuritud kaev asub Võnnu alevikus. Selle sügavus on 142 m. 23-st puurkaevust on kasutuses ainult 11, ülejäänud on kas taponeeritud või kasutusest väljas. Vallas ei ole täpset ülevaadet puurkaevudest võetavate veekoguste kohta.

Piirkonna vesi on küllaltki rauarikas. 2007. a renoveeriti Võnnu keskuse pumbajaam. Selle käigus vahetati torustik, elektrikilp koos juhtmestikuga, paigaldati rauaeraldusseade koos komplekti kuuluvate lisaseadmetega. Aleviku joogivee kvaliteet muutus paremaks pärast pumpla rekonstrueerimist.

„Võnnu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2007 – 2019” näeb ette ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rekonstrueerimise, mitte laiendamise. Amortiseerunud torustike ja biopuhasti tõttu vajab vee- ja soojamajandus suuri investeeringuid.

Võimaliku ehitustegevuse intensiivistumisega nähakse ette reoveekogumisala laienemist arendaja kulul. Kompaktse hoonestusena rajatavad elamukrundid ja majutusettevõtted väljaspool Võnnu alevikku peavad omama lokaalkanaliseerimise ühise puhastusseadmega.

Võnnu aleviku biopuhasti on rajatud aastal 1977. Perioodiliselt viiakse läbi reostuskoormuse mõõtmisi. Täna vajavad biopuhastid rekonstrueerimist. Üldjuhul on piirkonna saastatus väike.

Võnnu vallas kehtib 2000. a jäätmehoolduseeskiri. 2002. aastal suleti valla viimane lokaalne prügilakuristal, mis 2004. a saneeriti. Keskasulas sõlmivad ühistud ja kinnisvaraomanikud otse prügiveadajaga lepingud. Valla piirkonnast kogutud segaolmejäätmete äravedu teostab Ragn-Sells AS ja Cleanaway AS.

Valla territooriumile on paigutatud pakendite kogumise konteinerid. Prügikoguste suhtes puuduvad numbrilised näitajad, kuid arvestades konteinerite täituvust, on prügi kogused suurenenud. Võnnu vald organiseerib iga-aastaselt ohtlike ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumist.

2.3 Ettevõtluskeskkond

2.3.1 Teede olukord ja ühistransport

Valla kohalike teede nimekiri on kehtestatud 11.12.2007. a vallavolikogu otsusega nr 20. Nende kogupikkuseks on 45 711 m, millest tänavaid on 4 912 m. Avalikuks kasutuseks olevate erateede nimekiri on kehtestatud 11.12.2007. a vallavolikogu otsusega nr 21. Erateede kogupikkus on 22 016 m, millest tänavaid on 1 186 m. Kokku valla hallata olevate teede pikkus on 80 241 m.

Riigiteede kogupikkus aastal 2011 on 60,5 km, millest kõvakatte all on 22,4 kilomeetrit. 2011. a on teekatte keskmine vanus vallas riigiteedel 27 aastat.

2006. aasta lõpuks sai mustkatte alla kogu Hammaste-Rasina-Mehikoorma teelõik, millest Võnnu vallas olev kruusatee lõik on pikkusega 3,346 km. Pidevalt toimub kruusateedel hooldustööd ja

mustkattega teede pindamised. Aastaringelt on asulasisesed maanteed öisel ajal valgustatud. Valla teede hooldust ja korrashoidu raskendas 2010. a teede hooldusrahade vähendamine.

Vald on korraldanud koolilaste transpordi Kool ja lasteaed kasutavad väljasõitudeks lepingulisi transporditeenuseid. Kohaliku transporditeenusega oleks võimalik katta haridusasutuste, seltside, MTÜde vajadused ning pakkuda kaugematele elanikele transporti Võnnu keskusesse. Probleemiks on hilisõhtuse bussiühenduse puudumine maakonna keskusega.

Vallas puudub kergliiklustee, mille vajadus on suur. Kuna märgatavalt on tõusnud liiklustihedus ja elanikud liiguvad palju jalgsi. Kergliiklusteed saab kasutada ka sportimiseks: kepikõnniks, jooksmiseks, jalgrattasõiduks jne.

2.3.2 Muu füüsiline infrastruktuur: elektrivõrgud, side, internet

Viimastel aastatel on hoogsalt arenenud ka kaugemate külade internetiseerumine. Teenust pakuvad Elion, Kernel ja Starman. Tugipunktid asuvad Läänistes, Hammastes, Rookses ja Võnnus. Võnnu keskasula kortermajades on kiiresti levinud interneti kättesaadavus. Kaugemates küldes on asi lahendatud individuaalsetega. Väikseim interneti kasutajaskond elab Kuristal. Valla üldise internetileviku tasemega saab rahul olla, kuid siiski ei ole tehnilistel põhjustel kõigil soovijatel püsiühendus võimalik. Võnnu keskasulas on kasutusel telefoni keskjaama numbrid. Mujal vallas kasutatakse raadiotelefone.

Võnnu alevikus asub Eesti Energiale kuuluv 10 kV jaotusseade. Võnnu piirkond on varustatud kolmepoolselt elektrit edastavate ringliinidega. Eesti Energia on parendanud regulaarselt tarbijate varustuskindlust, ehitades ja renoveerides õhu- ja kaabelliine ning 10/0,4 kV alajaamu. Antud parandused on vähendanud elektrikatkestusi, kuid valla kaugemates piirkondades esineb jätkuvalt volukatkestusi. Fiiber optilise kaabli (FOK) paigaldus on lõpetatud.

Valla üheks eesmärgiks on projekteerida ja ehitada Võnnu alevikku 2 MW võimsusega koostootejaam. Koostootejaam hakkaks tootma 1,2 MW soojusenergiat sooja vee tootmiseks ja kütteks ning 0,8 MW elektrienergiat, mida müüakse Nord Pooli energiaturule. Kohalik koostootejaam vähendab riski, et tarbijad võiksid jääda ilma elektrita.

2.3.3 Ettevõtluse areng ja suundumused vallas.

Valla territooriumil asuvad ettevõtted tegelevad peamiselt puidutöötlemisega, põllumajandusliku tootmise ning teenindusega. Võnnu valla ettevõtlusnäitajad on Tartu maakonnas ühed madalamad. Näiteks valda laekuv tulumaks ja keskmine palk on maakonnas üks väiksemaid.

Enamus Võnnu ettevõtteid paikneb Tartu-Räpina maantee läheduses ja Võnnu aleviku ümbruses. Põllumajandusettevõtted jäävad ka Lääniste piirkonda.

Tähtsamad vallas paiknevad ettevõtted on:

- AS Ökoehituse - koostatavate palkmajade tehas,
- OÜ Saunasell – tünnisaunade tootmine,
- OÜ Avi Puutöökoda – mööblitootmine,
- OÜ Rõngassaba – põllumajandus,
- AS Hareto Põld - põllumajandus,
- TTK Võnnu kauplus – teenindus,
- OÜ Kallike – teenindus,
- Eve Räsä Iluteenused – teenindus,
- OÜ Maur Catering – toitlustusteenus,
- MÜ Toruorel - kommunaalmaajandus,
- SA Võnnu Haigla – pikaaravihaigla,
- OÜ Võnnu Apteek – teenindus,
- Heima Adusoni Võnnu Pereaarstikabinet – teenindus,
- AS Eesti Post Võnnu postkontor – teenindus,
- OÜ Moemaailm – e-kaubandus,
- OÜ Liivati Hambaravikabinet Võnnu filiaal – teenindus,
- OÜ Viljatootja – põllumajandus,
- Habemiku talu – põllumajandus,
- FIE Jaanus Aviste – põllimajandus,
- OÜ Oolup – tööstus,
- OÜ Bohlen – tööstus.

Statsionaarne kaubandus paikneb ainult Võnnu alevikus. Kaugemates külades käib autokauplus. Valla ettevõtjad tööjõupuuduse üle ei kurda. Ettevõttes vajalikud oskused omandatakse kohapeal. Puidutööstuse töolistest 2/3 on mehed, naised saavad tööd lasteaias, koolis, haiglas jne.

Ettevõtjad ise hindavad, et töötajate vajadus viimastel aastatel on kahanenud u 25%, seda tootmise suurema automatiseerumise tõttu. Töötajate vanus ettevõtetes on valdavalt üle 30.

2.4 Sotsiaalne keskkond

2.4.1 Lasteaed

Võnnu vallas paikneb lasteaed Värvuke, mis avati 03. märtsil 1975 a. Algselt alustas tööd 2 ööpäevaringset rühma. 1982. a tehti lasteaiale juurdeehitus: võimla-saal ja 4 rühmaruumi. Luunja ja Mäksa lasteaedade avamisega vähenes Võnnu rühmade arv kolmele.

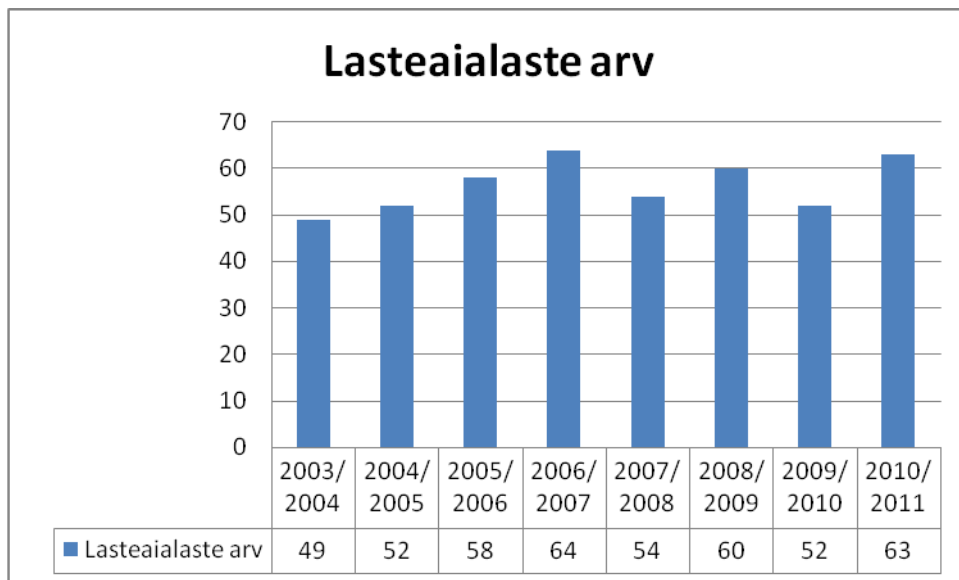
Lasteaia ehituslik olukord on mitterahuldav. Renoveerimist vajavad: katus, terrassid, välisfassaad, siseruumid ja elektrisüsteem. Välja on vaja vahetada ka osad aknad ja ukсед. Vajalik on soojasõlm. Samuti vajab uuendamist inventar ja arvutipark.

Lasteaial on olemas oma arengukava aastani 2013, mistõttu on siinkohal lasteaia analüüs lühendatud.

Enamus lasteaia lastest on pärit Võnnu vallast, kuid järjest rohkem tuleb lapsi ka teistest valdadest/linnadest.

Lasteaias teiste valdade laste arv 2010/2011 õa:

- Tartu linn 15
- Kanepi, Vastse-Kuuste 2
- Tartu vald, Meeksi 1

Joonis 8: Lasteaias käivate laste arv 8 õppeaasta lõikes.

Allikas: Võnnu vallavalitsus

Aastal 2011 on lasteaias 64 kohta, kuid nõudlus lasteaiakohtade järele järjest kasvab. Samas tuleb silmas pidada ka erivajadusega lapsi, kellele on vaja luua nende eripära arvestavad tingimused. Need faktorid näitavad, et uue rühma loomine on lähiaastatel väga vajalik.

Personal on enamjaolt kohalik ning lasteaias õpetajad on omandanud või veel omandamas kõrgharidust. Lisaks logopeedile on suurenenud nõudlus ka tervishoiutöötaja ja eripedagoogi osas.

Lasteaed on pidevas arengus ning selle ka prioriteediks seadnud. Lasteaias on olulised tervislikud eluviisid ja looduslähedus, lapsed viibivad palju õues ning õpivad tundma teda ümbritseva looduse mitmekesisust ning austama seda.

2.4.2 Keskkool

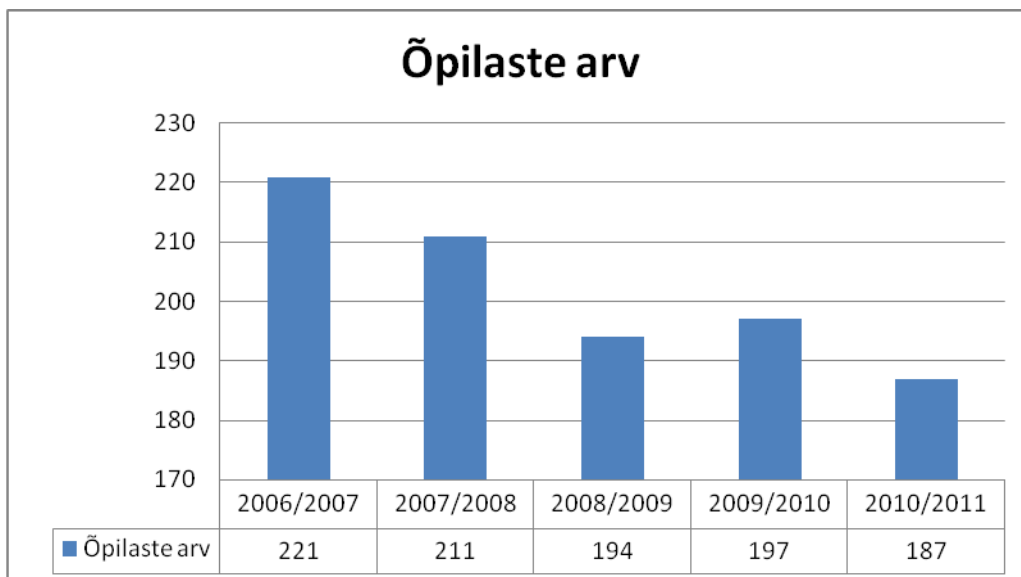
Praegune keskkool jätkab Võnnu pikaajalisi haridustraditsioone, mis algasid juba 17. sajandi lõpust. Võnnu keskkoolihoone ehitati 1990. aastal.

Algklassides rakendatakse metoodikat "Hea Algu", mis annab võimaluse arendada lastes sotsiaalseid pädevusi rohkem kui teiste metoodikatega võimalik oleks. Põhikooli osas toetatakse kehalise kasvatus tunde treeningtegevusega.

Klassikomplekte on 12. Klasside suurus on väga erinev. Alates 6-ndast klassist õpilaste arv klassis suureneb oluliselt, kuna siis tulevad Võnnu kooli ümberkaudsete algkoolide lõpetajad. Kooli teeninduspiirkonnaks on Võnnu valla haldusterritoorium, kuid koolis õpivad lapsed ka teistest haldusüksustest.

2010/2011 õa teiste valdade laste arv:

- Mäksa 37,
- Meeksi 10,
- Tartu linn 9,
- Vara 5,
- Kanepi 2,
- Ahja, Luunja, Kadrina vastavalt 1.

Joonis 9: Koolilaste arv aastate lõikes

Allikas: Võnnu vallavalitsus

Koolis tegutseb pikapäevarühm, võimalik on saada logopeedilist abi ja töötavad ka parandusõppe rühmad.

Alates 1997. aastast loodi Võnnu Keskkoolis rootsi keele õppimise võimalus. Koolil on sõprus-sidemed Rootsis Björklinge piirkonnaga ja igal aastal toimub keelepraktika reis Rootsi Kuningriiki.

Koolil on ühiselamu 2-toalises korteris, kus käesoleval õppeaastal on 3 õpilast.

Hästi on läinud Võnnu Keskkooli õpilastel spordivõistlustel. Näiteks 2010. a sisekergejõustiku erinevatel aladel saavutati 10 maakonna meistritiitlit. Koolis töötavad huvialaringid. Paljud õpilased osalevad erinevate spordiklubide töös. Viimastel aastatel on populaarsust võitnud rahvatants. Võnnu õpilased osalevad juba kolmandat aastat Türgi rahvatantsufestivalil. Osaletakse rahvusvahelises Comenius projektis, kus Võnnu partnerkoolid on Itaaliast, Hispaaniast, Portugalist ja Lätist. Personalist 13 inimest elab väljaspool valda ja 22 inimest elavad Võnnu vallas. Viimastel aastatel on lisandunud ja lisandumas ka jätkuvalt muukeelsest keskkonnast pärinevaid lapsi, kuid seni ei ole vajadust muukeelse õpetaja järele.

Koolihoones tegutseb söökla, mis on eraettevõtte. Aastal 2006 toimus söökla osaline renoveerimine. Lisaks riigipoolsele toetusele tasub põhikooli õpilastele puudujääva osa koolitoidu maksumusest Võnnu vald. Keskkooli õpilastele on koolitoit tasuta.

Erinevaid laste ja noortega seotud nõustamisi viib projektipõhiselt läbi Võnnu Keskkool. Ujumisõpetus toimub programmi raames II ja III klassi õpilastele. Seda toetavad nii vald kui ka lapsevanemad. Võnnu Keskkooli juures tegutseb 16 huvialaringi ja koor. Neist 4 ringi on täies ulatuses tasuta. Ülejäänud ringide juhendamist tasustatakse valla eelarvest (ringijuhid).

Koolis viiakse juba aastaid läbi ennetustööd. Loenguid on pidanud politsei ametliiklusel, kajastanud kuritegevuse pahupoold ja narkootiliste ainete kahjulikkust. On läbi viidud kampaaniaid helkuri vajalikkusest. Päästeamet on teavituse- ja ennetustööd teinud tuleohutusel. Meditsiini alal käivad õpilastele teadmisi jagamas nii arstid kui meditsiinitudengid ja Eesti Punane Rist. Ennetustöö algab juba lasteaias. Külalastatakse kohalikke päästekomandot, liiklusteamadel käib rääkimas politsei amet. Teavitustöö ohtudest ja nende vältimisest on aastatega olnud tulemuslik. Piirkonna kuritegevusenäitajate osas on näha langust. Koolinoored on teadlikumad ohtudes ja tagajärgedes, mis kajastub selgelt alaealiste väärtegevuste vähenemises.

2.4.3 Turvalisus, arstiabi ja sotsiaaltöö

2.4.3.1 Turvalisus

Võnnu vald kuulub Ülenurme konstaablijaoskonna teeninduspiirkonda. Lõuna Eesti Päästkeskuse tugikomando teenindab Luunja, Haaslava, Mäksa, Võnnu, Meeksi, Mooste ja Ahja valda. Komandos on ööpäevane valve. Kokku on palgal 12 meest.

2.4.3.2 SA Võnnu Haigla ja arstiabi.

Sihtasutus Võnnu Haigla põhitegevus on hooldusraviteenus. Sihtasutuse varadest 95% kuulub vallale. Haigla pakub pikaajalist kroonilist haigust põdevate patsientide hooldusravi ja tasulist lepingulist õendushooldusteenust. Põhituluks 2010. aastal oli tasulistest õendushooldusteenustest saadud tulu, mis oli 169 234 €, s.o 64 % kogutulust. Haigekassast saadi raviteenuste tulu summas 96 058 €, s.o 36 % tulust (2009. aastal 41 %). Haigekassast saadud tulu vähenes võrreldes 2009. aastaga 24 016 € võrra, sest haigekassa vähendas hinnakirja maksumust 6% ja alates 2010. aastast peab hooldusravi patsient maksma haigekassa hinnakirjast omaosalust 15%.

Haiglas oli 2010. a 40 voodikohta, sellest haigekassa finantseeris ligikaudu 8 patsiendi ravi, ülejäänud voodikohad olid täidetud patsientide poolt, kellele osutati tasulisi õendushooldusteenuseid. Teenuseid pakuti aastaringselt, puhkuse ajaks haiglat sulgemata.

Patsiendid tulevad üle Eesti, kuid enamus tuleb ümberkaudsetest valdadest (sh ka Piirissaarelt). Haigla personal koosneb 19 inimesest ja see arv on olnud stabiilne. Personal pärineb Võnnu vallast.

Haiglasse soovijaid on pidevalt rohkem, kui on võimalusi ja järjekord on pikk. Haigla lähiaastail uusi teenuseid pakkuma hakata ei plaani, küll aga soovitakse suurendada patsientide arvu. Tartu maakonna vastav arengukava näeb ette Võnnu Haigla muutmist Hooldekoduks. Teine Võnnu valla teenindaja on Kastre hooldekodu Mäksa vallas.

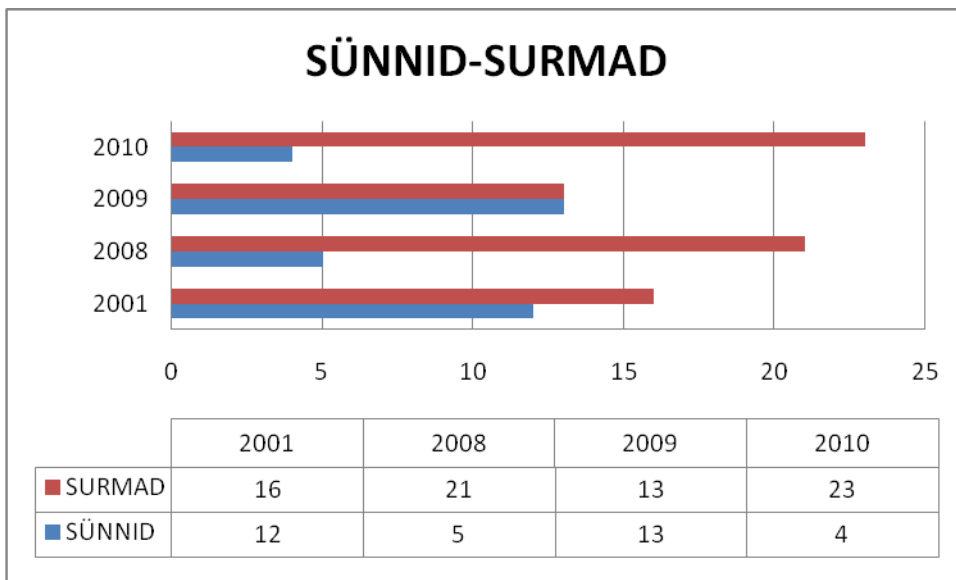
Võnnu valla elanikele osutab üldarstiabi Heima Adusoni Võnnu Perearstikabinet. Samuti on teenindada Piirissaare valla elanikud. Perearstikabinet asub Võnnu alevikus. Perearsti nimistu on täna u 900 inimese ringis. Inimesi võetakse vastu viiel päeval nädalas. Eraldi on beebide vastuvõtupäev.

Oma teenuseid osutab Võnnu alevikus OÜ Liivati Hambaravikabinet Võnnu filiaal. Vastuvõtud on 3 korda nädalas. Täna on näha märgatav patsientide vähenemine.

Kohalikel inimestel on võimalus oma ravimid saada OÜ Võnnu Apteegist. Apteek ise on üle 100 aasta vana. Abivajajaid ollakse valmis teenindama ka väljaspool tööaega. Aastatega on apteegi klientide arv kasvanud.

2.4.3.3 Sotsiaalhoolekanne

Võnnu vallas on käesoleval ajal 12 küla ja Võnnu alevik. Võnnu vallas oli seisuga 01.01.2011. a 1100 inimest, neist koolieelikuid (0-6 a.) 56, tööeast nooremad (7-18 a.) 165, tööealisi (19-64 a.) 691 ja vanaduspensioniealisi 232. 1100 elanikust 504 elab Võnnu alevikus. 01.01.2011. a seisuga oli X-Tee andmetel Võnnu vallas 247 vanaduspensionäri, 9 rahvapensioni saajat, 85 töövõimetuspensionisaajat, 20 toitjakaotuspensionisaajat, 7 paljulapselist peret. Aastal 2010 registreeriti 4 sündi ning 24 surma, mis näitab, et iive on negatiivne ning Võnnu valla elanikkond vananeb.

Joonis 10: Võnnu valla sündide, surmade arv 4 aasta põhjal
Allikas: Statistikaamet

Võnnu vallas töötab sotsiaalnõunik, 3 osalise koormusega hooldustöötajat ning on moodustatud sotsiaalteenuste ja –toetuste vajaduse hindamise komisjon. Hooldustöötajad teenindavad ca 16 leibkonda, kes vajavad toetavat hooldus- ja tugiteenust. Sotsiaalteenuste ja –toetuste vajaduse hindamise komisjoni põhieesmärgiks on välja selgitada klientide tegelik hooldus- ja tugiteenuse vajadus.

Seisuga 01.09.2011.a.on valla toetusel paigutatud hoolekandeesutusse 9 inimest. Ühele perele toetas vald tugiisikuteenuse osutamist. Valla poolt on määratud 4 inimesele hooldaja, kellele maksab vald ka hooldajatoetust. Suureks probleemiks on töötus ning hajaasustuse tõttu üksi elavad eakad inimesed.

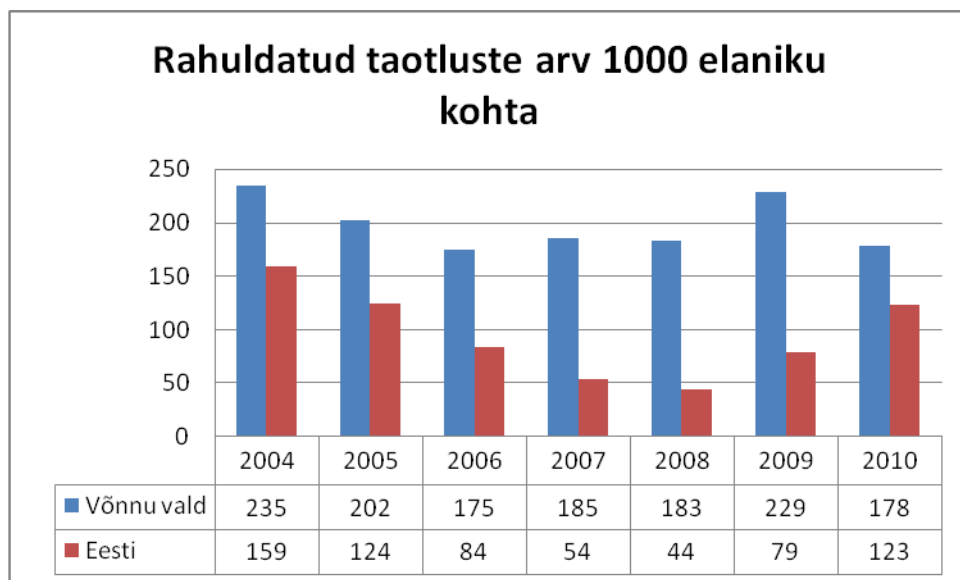
Võnnu sotsiaaltöötajad osutavad vastavalt klientide soovile ja vajadusele koduteenust ning sotsiaalnõustamist. Valla elanikke, kes elavad väljaspool Võnnu asulat, teenindab kauplusauto. Vallal puuduvad sotsiaalkorterid, elamist toetavad teenused ja lapsehoiuteenus. Nõustamisteenuste kättesaadavus on raskendatud. Vald ei osuta võlanõustamisteenust, perelepitusteenust, varjupaigateenust, turvakoduteenust - vajadus on aga olemas. Praegu suunatakse abivajajad Tartusse spetsialistide juurde. Võimalusel ostetakse teenust sisse. Probleeme lahendatakse lasteaia ja kooli töötajate, perearsti ja valla sotsiaaltöötajate abil.

Vallavalitsus maksab toimetulekutoetust ning sotsiaaltoetusi. Toimetulekutoetusi arvestab sotsiaalnõunik. Toimetulekutoetuste saajate arv võrreldes 2009. a langes. 2010. aastal oli rahuldatud taotlusi 178. Võnnu vallas makstakse avalduse alusel ka täiendavaid sotsiaaltoetusi. Toetuste saamiseks tuleb valda esitada vastavasisuline taotlus. Täiendavate toetuste avaldused, mis sõltuvad leibkonna sissetulekust vaatab läbi Vallavalitsus ning teeb otsuse toetuse maksmise suhtes.

Leibkonna sissetulekust mittesõltuvad toetused Võnnu vallas:

- sünnitoetus 160 €,
- juubelitoetus 32 €,
- matusetootus 64 €,
- maamaksutoetus pensionäridele 4.50 €,
- esmakordselt kooli mineva lapse toetus 65 €,

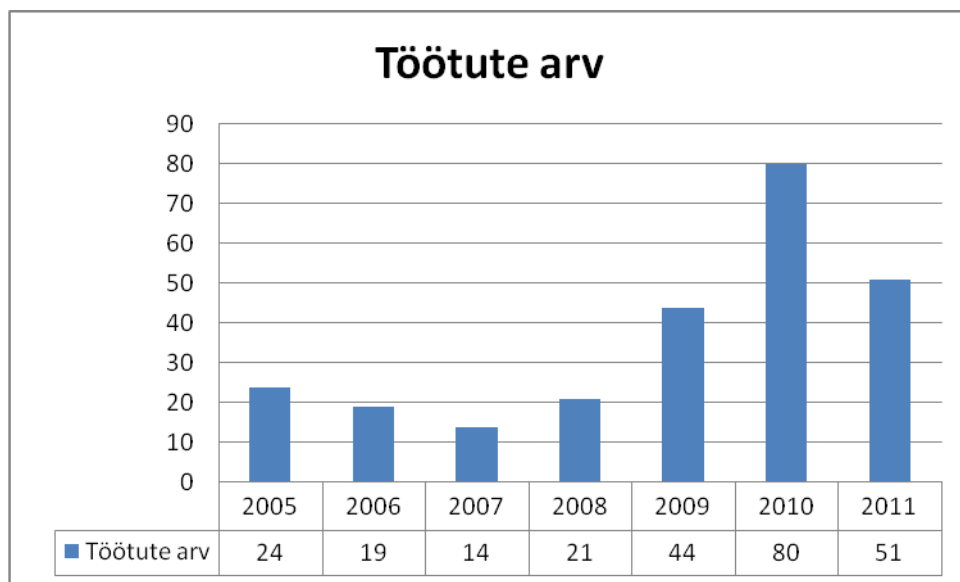
- õpilastele bussipiletite esitamisel sõidukompensatsioon,
- laste prilliklaaside maksumuse toetus,
- eelkooliealiste lastele jõulupakk.

Joonis 11: Rahuldatud toimetulekutaotluste arv Võnnus ja Eesti keskmine
 Allikas: Statistikaamet, Võnnu vallavalitsus

Aastal 2010. jagati puudust kannatavatele peredele toiduabi. Valla pensionäridele korraldatakse jõulupidu ning lastele lusikapidu. Võnnu sissekirjutusega eelkooliealistele lastele ja kõikidele lasteaia lastele kingib vald jõulupaki (kuni 4.50 € väärtuses).

Seoses 2008. a alanud majanduslangusega on osad ettevõtted sunnitud koondama töötajaid. Töötust tingib ka sotsiaalne toimetulematus, alkoholism, töötutele suunatud tegevuste ja nõustamise puudumine ning osaliselt ka halb bussiühendus Tartu linnaga. Töötuse näitajad püsisid kuni 2008. aasta keskpaigani suhteliselt madalad. 2010. aasta alguseks oli töötute arv Võnnu vallas 80 inimest, mis moodustab 15% tööealisest elanikkonnast. Registreeritud töötuid on 2011. a vallas 50, samas on vallas ka rohkelt mitte registreeritud töötuid.

Joonis 12: Töötute arv seitsme aasta jooksul Võnnu vallas 01.jaanuar seisuga
 Allikas: Statistikaamet

Võnnu valla territooriumil asub üks lasteaed ja üks kool. Nii koolis kui ka lasteaias on logopeed ja liikumis/ kehalise kasvatuses õpetajad. Mõlemas asutuses puudub psühholoog. Vallas puudub noorsootöötaja. Kooli juures on moodustatud alaealiste asjade komisjon. 2010. a alustas tegevust Võnnu Noorteaktiiv ning MTÜ Võnnu Huvikeskus. Noortele suunatud tegevusi koordineerib kool ja kultuurimaja koostöös vallaga. Valla lastekaitse-, noorsootöö, perenõustamise ja alaealiste probleemidega tegeleb valla sotsiaalnõunik koostöös allasutuste, politsei, Tartu lastekaitsetöötajate ning teiste sotsiaaltöötajatega. Eriliste olukordade tekkimisel kasutatakse ka külalispühholoogi abi. Võnnu Keskkoolis pakub kooliarsti teenust Võnnu perearst. Lasteaeda nõustavad vajadusel perearst ja pereõde.

2.4.4 Võnnu kultuurimaja ja raamatukogud

Võnnu kultuurimaja on vastremonditud. Aastal 2010 hoogustus kindlasti tänu parematele ja ilusamatele ning mugavamatele ruumidele kultuurimaja kasutamine. Kultuurimaja saal mahutab koos rõduga 300 pealtvaatajat, lava on mõõtudega 12x8x6m.

Seoses Võnnu Teabekeskuse likvideerimisega tekkis vaba ruum noortele ja ka teistele huvitatutele huvitegevuseks. Hetkel tegutseb Huvikeskuse ruumides Titering, Noortekas ja viiakse läbi muid

klubiüritusi. MTÜ Võnnu Huvikeskus taotles toetust tegevuse alusteks Kohalikul Omaalgatuse Programmilt ning tänu projektile saadi Huvikeskusesse diivanid ning kruusid.

Võnnu kultuurimajas töötab direktor ja maja perenaine.

Kultuurimajas tegutseb viis ringijuhti. Tehakse tihedat koostööd vallavalitsuse ja valla allasutustega.

Kultuurimajas tegutsevad isetegevuskollektiivid:

- Naisrahvatantsurühm “Kaera-Marid”+segarühm+lasterühm,
- Uusfolk naiskooslus MUSO,
- Võnnu Noorteaktiiv,
- Võnnu Noorteteater,
- Võnnu Lasteteater,
- Naisansambel

Ringitegevused on Võnnu Kultuurimajas käima läinud alates 2010. a septembrist. Eelmistest aastatest tegutsevad rahvatantsurühmad ja seltskonnatantsuring, ülejäänud on uued kollektiivid ja ringid:

- Võnnu Naisteklubi,
- Võnnu Pereklubi,
- Võnnu Titemängud,
- lasteaeroobika,
- Võnnu Väikeste Ööbikute lauluring
- noortekas Võnnu noortele
- terviseklubi,
- tants tüdrukutele 1.-7. kl,
- harrastusteater.

Vallas on 3 raamatukogu. Üks asub Võnnu alevikus ja teine Läänistes. Lääniste toimib haru-raamatukoguna. Kolmas raamatukogu on koo.li raamatukogu.

Võnnu ja Lääniste raamatukogudes on võimalik lugeda Võnnu vallavalitsuse avalikke dokumente. Võnnu raamatukogu teeninduspiirkonda kuuluvad Võnnu alevik, Kurista, Rookse, Hammaste, Imste,

Issaku, Kannu ja osa Terikeste elanikud. Lääniste raamatukogu teeninduspiirkonda kuuluvad Terikeste, Kõnnu ja Lääniste küla elanikud.

Koostöösuhted toimivad kohalikul tasandil. Lasteaiaga ja kooliga on jätkuvalt hea koostöö. Raamatukogutöötajate koolitus ja teavikute komplekteerimine toimub Kõrveküla raamatukogu (Tartu Maakonna Keskraamatukogu) vahendusel. Aasta 2010 oli kuulutatud lugemisaastaks, mis elavdas huvi lugemise ja raamatute vastu. Lugemisaastal annetati raamatukogule 50 raamatut summas 315 €. 2010. a möödus 100 aastat Võnnu raamatukogu asutamisest.

Võnnu raamatukogu paikneb Võnnu alevikus 12-korterilise maja neljatoalises korteris ja vajab ruume laienemiseks. Lääniste raamatukogu asub 12-korteriga elumaja kahetoalises korteris. Viimane sanitaarremond tehti aastal 2006.

2.4.5 Tegutsevad mittetulundusühingud ja seltsingud, Võnnu kirik

Valla MTÜ-de hulka kuulub 2 kogudust, korteriühistud, põllumeeste selts, laulu- ja mänguselts Lõoke ning arvukalt kodukandi arendamise külaseltse.

Võnnu rahvale korraldavad üritusi ja pakuvad tegevusi:

- MTÜ Võnnu Laulu- ja mänguselts “Lõoke”, kes tegeleb seltsielu edendamiselega;
- Võnnu Põllumeeste Selts, kes koondab põllumehi ja arendab nende tegevust;
- MTÜ Lääniste Külaselts, kes korraldab Lääniste küla kultuurielu;
- MTÜ “Issaku”, kes organiseerib Issaku ja Kurista külade kultuurielu;
- MTÜ Võnnu Spordiklubi, kes propageerib sportlike eluviise ja korraldab spordiüritusi;
- MTÜ SK Liikumisvabadus aitab kaasa tervist edendavate tegevuste loomisel kohalikule kogukonnale;
- MTÜ Jaago Sõbrad aitab säilitada käsitöö traditsioone läbi õpitubade ja laagrite;
- MTÜ Võnnu Huvikeskus aitab Võnnu kultuurimajal laste ja noortetööd organiseerida;
- MTÜ Kamelia – täiskasvanute töö-ja huvialane koolitus;
- Võnnu Rahvatantsuselts “Kaera – Marid” – rahvatantsualane tegevus;
- eakate klubi Kerkokell – ühendab Võnnu valla eakaid.

Võnnu vallas on aktiveerunud omaalgatuslik ja kogukondlik tegevus. Piirkonna elanike seast on võimalik leida „sädeisikud“, kellel jätkub julgust ja tahet kodukoha elu elavdamiseks. Viies läbi infopäevi, seltside ja külade kokkutulekuid, tekib kontaktide võrgustik, mis viib aktiivsete kodanike kaasamiseni. MTÜ Võnnu Spordiklubi on täna loomas e-suhtlusvõrgustikku.

Võnnu Jakobi kirik on Eestis üks suurimaid maakirikuid. Kirik kuulub Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Võnnu Jakobi kogudusele, mis on kihelkonnakogudus ja teenib kogu Võnnu kirikukihelkonna rahvast. Võnnu Jakobi kogudus on Võnnu kihelkonna suurim rahvähendus ja juriidiline isik (MTÜ). Olles küll nõukogude- ja üleminekuajal liikmeskonda kaotanud, on kogudus viimastel aastatel taas kasvama hakanud. Koguduse hingekirja kuulub hinnanguliselt 1000 inimest. Liikmemaksumaksjaid on 178 (2011. aasta andmed). Kirikus toimuvad regulaarselt jumalateenistused, peetakse ristimis- ja matusetalitusi. Suurteks pühadeks koguneb kirikusse mitusada inimest. Koguduses toimuvad keskmiselt kaks korda aastas leerikursused, tegutseb pühapäevakool.

2.4.6 Noortetegevus

Noored on muutunud aktiivseks, soovides kogukonna elust üha enam osa võtta. Tegutsema on hakanud Võnnu Noorteaktiiv, kes 2010. aastal sai 5 üritusele projektirahad:

- sügisseiklus 2010,
- Võnnu Noorte Mängud 2010,
- ennetusprojekt NO SMOKE/NO ALCO,
- noortepärane rahvakultuur,
- noorteteatri nukuteater.

Tegemisel on Sotsiaalteatri rollimängud Lõuna-Eesti maanoortele, mille jaoks on raha saadud läbi MTÜ SK Liikumisvabadus.

Tööd on alustanud MTÜ Võnnu Huvikeskus (lastekas), mis sai tegevuse alustamiseks KOP-st 160 €.

2.4.7 Terviseedendus

Võnnu valla territooriumil asuvad spordirajatised on Võnnu Keskkooli täismõõtmeline võimla ja kooli juures asuv korvpalliplats. Võimla leiab väga aktiivset kasutamist. Tihti kasutavad kooli võimlat ka naabervaldade (Ahja, Mäksa) spordihuvilised. Oma valla spordihuvilised kasutavad

võimlat tasuta. Valla spordihuvilistele avatakse võimla ukсед pärast koolitundide lõppu. On tehtud staadioni rajamise esmased ettevalmistustööd.

Valla territooriumil terviserajad puuduvad. On olemas tähistamata matkarajad, mis pakuvad seiklejatele maalilisi looduselamusi.

Läbi aegade on toimunud vallas erinevaid tervislikke eluviise toetavad üritusi, mis kahjuks haaravad vaid väikest hulka elanikkonnast (2-8% valla elanikest). Mõningad neist on tänaseks muutunud traditsiooniliseks. Aastatega on inimeste huvi siiski tõusnud. Märkimist väärivad Mihklijooks, Vooremäe mängud, korvpalliturniirid.

2010. aastal alustati seltside ja vallaga koostöös lastele aktiivset tegevust võimaldavate mänguväljakute rajamisega. Eesmärk oli luua mänguväljak, mis innustab lapsi iseseisvale, loovale mängule ja füüsilisele tegevusele, suurendades inimeste vastutust enda ja laste tervise eest. Samuti saab kujundada uue põlvkonna sotsiaalseid harjumusi. Idee tasandil on läbi mõeldud laste pallimänguväljak, kus nii noorematel kui vanematel lastel on võimalik harjutada oma pallimängu oskusi. Talvisel ajal oleks seal võimalik uisutada.

Vallas on olnud keskkool alates 1953. aastast. 1990. aastal valmis uus koolihoone koos võimlaga. Tänaeni puudub koolil staadion. Staadioni ettevalmistavaid töid on alustatud juba aastaid tagasi. Jõutud on valmis saada projektlahendus ning esimese etapina valmistatud ette pinnas. Staadioni valmimise protsessi on kavas kaasata Eesti Jalgpalli Liit, et leida ühiste jõududega staadioni valmimiseks vahendid. Staadioni saaksid edukalt kasutada nii õpilased kui valla noored. Tänaeseks toimuvad poiste erinevates vanusegruppides jalgpallitreeningud. Staadioni olemasolul areneks aktiivselt edasi kergejõustik. Loodud oleks head tingimused nii maakonnasiseste kui ka külalis-spordiürituste läbiviimiseks.

Väga vajalik on Võnnu alevikus terviseraja, staadioni ja mänguväljakutega terviku loomine. See annab võimalused jooksmiseks, jalgrattasõiduks ja talvel suusatamiseks. Tervikliku lahendi kujundamisel tuleb kaasata kool, vald, seltsid, külavanemad ja kohalikud elanikud.

Turvalise ja terve elukeskkonna loomise juures on olulisel kohal Võnnu alevikku läbiv kergliiklustee. Jalakäijate ja jalgratturite osakaal vallas on suur. Kooliõpilased käivad kaugematest paikadest nii rattaga kui ka jalgsi. Kergliiklustee on planeeritud alates Tartu-Räpina maanteest, läbides Võnnu aleviku ja kulgeks Lääniste külani. Valla elanike seas leiaks see aktiivset kasutamist tervisespordi edendamisel.

Läbi tuleb viia Võnnu paisjärvede elukeskkonna uuring, teostada süvendamised ja puhastamised, luues alevikus kauni keskkonnailme. Võimalusel rajada järve äärde supluskoht ja puhkealad. Kaasata kohalik omavalitus ja kogukond idee väljatöötamiseks ja edasi rahastamisvõimaluste leidmiseks.

Kokkuvõttev hinnang olukorrale

Kokkuvõtteks võib öelda, et Võnnu vald kujutab endast oma igapäevaste sidemete ja infrastruktuuri mõttes jätkuvalt kihelkonna keskust Tartumaalt Mäksa, Haaslava ja Meeksi vallale ning Põlvamaalt Ahja, Vastse-Kuuste ja Mooste vallale. Võnnu kirik peegeldab kihelkondlikku kokkukuuluvust. Võnnulased ise nimetavad oma valla kõige suuremaks tugevuseks sotsiaalset infrastruktuuri, mille säilimine ja areng on oluline valla arengutala. Samas jääb see sektor avaldama kõige suuremat survet valla eelarvele ja nii mitmeski elemendis (nt haigla) saaks areng toimuda (ja suuremat lisaraha leida) naaberomavalitsuste tugevama koostöö kaudu.

Teeninduskeskuse funktsiooni järel on teine võnnulaste tugisammas Võnnu kirik ja kultuurielu. Emajõe Suursoo kaitseala moodustab kolmanda Võnnu arengusamba ja väärtuse, mida tasub hoida ja säilitada.

Teiselt poolt on Võnnu valla tänase päeva majanduslik seis tagasihoidlik võrreldes naabervaldadega. Järjest olulisemaks muutub see, mis arengud toimuvad Peipsi järve kaldal ja kuidas riik planeerib selle Euroopa Liidu piiritsooni oma ressursse ja vahendeid. Peipsi kaldaala arengu mõju peegeldub juba selleski, et asfalteeritav teelõik on tõstnud sellesuunalisi kinnisvarahindasid ja see trend jätkub.

Kuigi valla olulisemad tugevused seisnevad tema kultuuripärandis ja kaitsealuses looduses, on tänasel päeval valla turismisektori potentsiaal osaliselt kasutamata. Võnnu valla suureks rikkuseks võib pidada puhast looduskeskkonda. See loob suurepäraseid eeldused elanikkonna täisväärtuslikuks eluks piirkonnas. Loodud on suurepärase infrastruktuur. Sellele vaatamata on aastatega elanike arv vähenenud. Vähenenud on ka laste arv. Selgelt on näha tendentsi elanikkonna vananemisele. Madala sotsiaalse toimetulekuvõimega elanikkonna teke annab lisakoormuse nii vallale kui ka haridusasutustele.

Tõenäoliselt toob see kaasa sotsiaalhoolduskoormuse kasvu ja mõjutab kulutusi tervishoiule. Viimaste aastate jooksul on olnud Võnnu alevikus ja suuremates küldes elanike liikuvus suur. Asulas on sisserännanud elanike osakaal märgatav. On tekkinud nii öelda „magala“ efekt, kus asula ja külade elanikud jäävad võõrasteks. Siit tulenevalt on kogukonna tunne madal. Elanikel puudub seotus piirkonnaga ning puudub huvi toimuvate tegevuste vastu. Ühised ettevõtmised ja organiseerimised on

jäänud harvemaks ja nendes osalejate arv väiksemaks. Samuti on toimuvates üritustes ja huviringides kaasa löövate inimeste ring kitsas. Võib välja lugeda inimeste vähest aktiivsust tervise edendamisel ning väheseid võimalusi huvitegevuseks ja tervise edendamiseks. Toimuvate tegevuste osas võib takistuseks olla elanike informeerimatus.

Valla jaoks on oluline püüda saada maksimaalset kasu Tartu tagamaa jätkuvast laienemisest ja Peipsiääre alade arengust. Vald saab meelitada linlasi oma kodusid valda rajama, lubades head väljavaadet koduaknast ja lasteasutuste lähedust.

II OSA. Tulevik

3. Võnnu valla arenguvision 2022

Loome aktiivsema, tegusama, ettevõtlikuma ja positiivsema keskkonna.

4. Võnnu valla arengumudel, -eesmärgid 2022 ja nende saavutamise strateegiad

2011. aasta kevadel toimus Võnnu valla rahva kaasamisel arengukava visioonide “maailmakohvik”. Etteantud 8 teema järgi panid inimesed kirja nende jaoks olulisemad suunad arenguks (vt.Lisa). Saavutamise strateegiate loetelu on Võnnu rahva poolt enim hääli saanud tegevused. Sõnastatud strateegiad on aluseks valla investeeringute ja tegevuskava tabelile.

4.1 Jätkusuutlik haldusüksus

Kohaliku omavalitsuse tegevus on suunatud valla, kui jätkusuutliku haldusüksuse arendamiseks. Valla arendamine on järjepidev ja süsteemne, mille abil stimuleeritakse ettevõtluse ja majanduse arengut .

4.2 Kvaliteetne elukeskkond

Võnnus on täisväärtuslik elukeskkond, kus on väärtustatud kohalikku looduskeskkonda ja loodud võimalused turismi arenguks. Vallas on korrastatud teedevõrgustik, mis võimaldab elanikele sujuvat ja mugavat liikumist. Valla keskused ja avalikud hooned on kaetud kaasaegsete vee-, kanalisatsiooni-, elektri- ja soojasüsteemidega .

4.3 Täisväärtuslik sotsiaalne struktuur

Vallas on kvaliteetne haridusasutuste võrgustik (algharidus, põhiharidus, keskharidus), mis pakub konkurentsivõimelist haridust kaasaegses õpikeskkonnas. Kõigile abivajajatele vallas on tagatud vajalikud sotsiaalteenused. Vallas väärtustatakse olemasolevaid kultuuritraditsioone ning kutsutakse ellu uusi. Vallas innustatakse ja väärtustatakse noorte aktiivset tegevust

5. Valla arengukava seos teiste piirkonda puudutavate arengudokumentidega

Võnnu valla arengukava elluviimisel jälgitakse Tartumaa üldisi arenguprioriteete, mida on kirjeldatud Tartumaa arengustrateegias “Tartumaa arengustrateegia aastani 2014”, Tartumaa üldplaneeringus,

Tartu maakonna hooldusravinõukogu arengukava 2004 kuni 2015, Tartumaa üldhariduse strateegia 2004-2014. Peipsiveere arengustrateegia kuni 2013, Tartumaa Arendusseltsi tegevuspiirkonna arengustrateegia aastateks 2008- 2013. Teemaplaneering “Emajõe Jõeriik”, Emajõe Suursoo kaitseala kaitsekorralduskava. Lisaks on arvestatud Võnnu keskkooli, lasteaia, Võnnu aleviku, Kurista ja Lääniste küla arengukavadega ning ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni arendamise kavaga.

6. Arengukava elluviimine, täiendamine ja muutmine

Arengukava viivad ellu oma igapäevase tegevusega vallavanem koos vallaametnikega ning valla asutuste juhid. Suuremal määral saavad protsessile kaasa aidata vallas tegutsevad MTÜ-d, ettevõtjad ja kõik vallaelanikud.

Kohaliku omavalitsusüksuse finantsjuhtimise seadusele esitatakse majandusaasta tegevusaruandes ülevaade KOV üksuse arengukavas ettenähtud eesmärkide täitmisest aruandeaastal.

Vallavolikogu kinnitab arengukava või selle muudatuste vastuvõtmise vallavolikogu määrusega hiljemalt eelarveaastale eelneva aasta 1. oktoobriks.

Üldvastutav arengukava täitmise eest on vallavanem.

III OSA Tegevusplaan aastateks 2013 kuni 2022

7. Tegevusplaan ja investeeringud

7.1 Haridus ja noorsootöö

Investeering/ Tegevus	Vastutaja	Aeg	Eeldatav maksumus (eur)	Rahastamisallikad
7.1.1 Alusharidus				
Lasteaiale uus soojustusega katus, vihmaveesüsteemid	Vallavalitsus	2013-2014	100 000	vallaeelarve, EAS
Lasteaia välisfassaadi kap. remondi projekt	Vallavalitsus	2015	7 000	vallaeelarve, EAS
Lasteaia fassaadi kapitaalremont koos soojustusega (sh. rõdus, uued välitrepid, ukсед, aknad)	Vallavalitsus	2015-2017	95 000	vallaeelarve, EAS
Lasteaia elektri- ja ventilatsioonisüsteemi uuendamine/renoveerimine	Vallavalitsus	2015-2018	55000 elekter; 85000vent.süst.	vallaeelarve, EAS
Lasteaia õueala täielik rekonstrueerimine, kujundus, uued atraktsioonid sh spordiinventar	Vallavalitsus	2015-2018	10000	vallaeelarve, EAS
Lasteaia siseruumide kapitaalremont	Vallavalitsus	2015-2018	53500	vallaeelarve, EAS
Lasteaia inventari uuendamine ja soetamine	Vallavalitsus	2013-2022	18915	vallaeelarve, EAS
Neljanda rühma remont, tegeluskeskuseks muutmine	Vallavalitsus	2017	40000	vallaeelarve, EAS
Köögiseadmete uuendamine	Vallavalitsus	2016-2017	10000	vallaeelarve
Lasteaia maa-ala piiramine aiaga, uus värav	Vallavalitsus	2013-2015	5500	vallaeelarve, EAS
Õpperaja loomine	Vallavalitsus	2017-2018	13000	vallaeelarve, EAS, KIK
7.1.2 Põhi- ja Keskkharidus				
Elektrisüsteemide renoveerimisprojekt	Vallavalitsus	2014	5100	vallaeelarve
Elektrisüsteemide renoveerimine	Vallavalitsus	2016-2017	120000	vallaeelarve, EAS
Siseruumide kapitaalremont	Vallavalitsus	2012-2020	320000	vallaeelarve, EAS
Ainekabinettide kaasajastamine	Vallavalitsus	2014-2016	5000/aasta	vallaeelarve, Tiigrihüppe SA

Võnnu Vallavalitsus

Füüsika- ja keemiakabineti renoveerimine	Vallavalitsus	2015	17000	vallaeelarve, EAS
Koolimaja keldri võimaliku väljaehitamise eeltööd	Vallavalitsus	2014	1000	vallaeelarve, EAS, fondid
Koolimaja keldri väljaehitamine	Vallavalitsus	2019-2021	200 000	vallaeelarve, EAS, fondid
Võimla soojaveearustuse ehitus	Vallavalitsus	2015	12000	vallaeelarve, fondid
Võimla kaasajastamine (duširuumide remont jne)	Vallavalitsus	2014-2016	16000	vallaeelarve, EAS, TAS
Välisväljakute remont	Vallavalitsus	2015	30000	vallaeelarve, EAS
Turvalise bussipeatuse rajamine	Vallavalitsus	2014-2016	50000	vallaeelarve, EAS, TAS
Liiklusväljaku rajamine	Vallavalitsus	2016-2018	100000	vallaeelarve, EAS, TAS
Õuesõppe klassi rajamine	Vallavalitsus	2015	16000	vallaeelarve, EAS, TAS
Interaktiivsed infotahvlid (infovahetus)	Vallavalitsus	2014	2000	vallaeelarve
Võistlustabloo võimlasse	Vallavalitsus	2014	2500	vallaeelarve, TAS
Kooliraadio ja koolikella kaasajastamine	Vallavalitsus	2016	4000	vallaeelarve, TAS
LÕK- klassi avamine	Vallavalitsus	2013	12000/aasta	vallaeelarve, HTM
Täiskoormusega huvijuht	Vallavalitsus	2015	Lisa 3600/aastas	vallaeelarve
Kooli juurdeehitus (raamatukogu)	Vallavalitsus	2022	120000	vallaeelarve, fondid
7.1.3 Noorsotöö				
Lastekaitse spetsialist valda	Vallavalitsus	2017	3 000	vallaeelarve
Huvikeskusesse kööginurga rajamine	MTÜ-d, vallavalitsus	2013-2014	6 800	vallaeelarve, fondid

7.2 Kultuur, sport ja vaba aeg

7.2.1 Kultuur				
Kultuurimajja uus helitehnika ja valguspargi kaasajastamine	Vallavalitsus	2014	6 400	vallaeelarve, fondid
Muusikariistade muretsemine kultuurimajja	Vallavalitsus	2017	6 400	vallaeelarve, fondid
Kultuurimaja keldri väljaehitamine ja sisustamine	Vallavalitsus	2017-2022	55 000	vallaeelarve, fondid
G.S majamuuseumi väljaehitamine	Vallavalitsus	2012-2022	270 000	vallaeelarve, Muinsuskaitseamet, EAS
Võnnu raamatukogu köögi remont	Vallavalitsus	2014	2000	vallaeelarve, EAS
Kalmistute kaardistamine ja infotahvlite paigaldus	Vallavalitsus	2014-2015	6 400	vallaeelarve, Muinsuskaitseamet, TAS
Võnnu kalmistu kabeli renoveerimisprojekt	Vallavalitsus	2015	3 000	vallaeelarve, EAS

Võnnu Vallavalitsus

Võnnu kalmistu kabeli renoveerimine	Vallavalitsus	2017-2018	12 200	vallaeelarve, EAS
Kirikumõisa restaureerimise ehitusprojekt	MTÜ-d	2013-2014		
Kiriku katuse restaureerimise viimane etapp	MTÜ-d	2013-2015	26 820	fondid
Kiriku fassaadi ja akende avarii-restaureerimine	MTÜ-d	2013-2015	172 000	fondid
Leerimaja rekonstrueerimise 3 etapp	MTÜ-d	2013-2015	73 520	fondid
Kirikusse tualeti ehitamine ja kanalisatsiooni rajamine	MTÜ-d	2013-2015	20 000	fondid, PRIA
Kiriku oreli restaureerimine	MTÜ-d	2013-2014	38 000	fondid
Ajaloolise kirikuaija taastamine	MTÜ-d	2012-.....	140 000	fondid, PRIA
Lääniste seltsimaja ja külastus-koolituskeskuse rekonstrueerimisprojekt	MTÜ-d	2014	16 000	vallaeelarve, KÜSK, PRIA
Lääniste seltsimaja ja külastus- koolituskeskuse väljaarendamine	MTÜ-d	2014-2016	210000	TAS, EAS, PRIA, KÜSK, MTÜ-d
Lääniste seltsimaja ja külastus- koolituskeskuse sisustamine	MTÜ-d	2014-2016	45000	TAS, EAS, PRIA, KÜSK, MTÜ-d
Lääniste külakeskuse harrastusspordikeskuse väljaarendamise jätkamine	MTÜ-d	2012-2013	80000	TAS, EAS, PRIA, KÜSK, MTÜ-d
Lääniste piirkonna kaardi paigaldamine	MTÜ-d, Vallavalitsus	2013-2015	3600	EAS, KÜSK, MTÜ
7.2.2 Sport ja vaba aeg				
Staadioni etapiline väljaehitamine	Vallavalitsus	2015-2018	200 000	vallaeelarve, HMN, EAS, PRIA
Mänguväljakute ja virgestusala atraktsioonide laiendamine, valgustus, pingid	Vallavalitsus MTÜ-d	2015-2017	6 000	vallaeelarve, TAS, PRIA
Traditsiooniliste spordiürituste korraldamine ja läbiviimine, sporditöö arendamine	Vallavalitsus	2013-2022	20000	vallaeelarve, fonid

7.3 Looduskeskkond

Valla kaart: kultuuri- ja muinuskaitse objektid, vaatamisväärsused, turismirajad, parkimis- ja telkimiskohad, külakeskused. Infovoldik	Vallavalitsus MTÜ	2013-2015	2 500	KOV, MTÜ-d
Loodus- ja turismiradade märgistamine ja arendus	Vallavalitsus	2013-2015	10 000	vallaeelarve, TAS, RMK, MTÜ-d
Paisjärvede puhastamine	Vallavalitsus, MTÜ	2019-2022	160 000	vallaeelarve, KIK, fondid

Võnnu Vallavalitsus

Paisjärvede puhkeala rajamise projekt	Vallavalitsus	2018	3200	vallaeelarve, fondid
Paisjärvede puhkeala rajamine	Vallavalitsus	2019-2022	160000	vallaeelarve, PRIA, TAS
Lääniste supluskohta projekt ja teostus	MTÜ-d	2014-2016	16 000	PRIA, MTÜ Lääniste Külaselts, eraisikud
Korraldatud jäätmemajanduse organiseerimine	Vallavalitsus	2013-2017		vallaeelarve

7.4 Tehniline infrastruktuur

7.4.1 Teed ja transport				
Võnnu aleviku tänavanimed, majanumbrid	Vallavalitsus	2014	1 300	vallaeelarve
Lääniste piirkonna teede viidastamine	Vallavalitsus, MTÜ-d	2014-2015	1500	vallaeelarve, TAS
Lasteaia majandushoovi asfalteerimine	Vallavalitsus	2016	25 000	vallaeelarve, fondid
Lääniste, Kurista, Rookse bussipeatusesse valgustuse rajamine	Vallavalitsus, Maanteeamet	2015-2016	2 900	vallaeelarve, Maanteeamet
Alevikus majade 9 ja 13 esise sõiduala asfalteerimine	Vallavalitsus	2013-2015	60000	vallaeelarve, fondid
Hammaste- Võnnu-Lääniste kergliiklustee projek ja väljaehitamine	Vallavalitsus, Maanteeamet	2016-2020	450 000	vallaeelarve, fondid
7.4.2 Kommunaalmajandus				
Võnnu aleviku geodeetiline alusplaan, vee- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimisprojekt	Vallavalitsus	2013	20000	vallaeelarve, KIK
Vee- ja kanalisatsioonitrasside rek. ja laiendamine	Vallavalitsus	2013-2015	1 500 000	vallaeelarve, KIK
Soojatrasside rekonstrueerimisprojekt	Vallavalitsus	2012-2016	7 000	vallaeelarve, KIK
Soojatrasside rekonstrueerimine	Vallavalitsus	2013-2016	358 000	vallaeelarve, KIK
Soojus- ja elektrienergia koostootejaama rajamise projekt	Vallavalitsus	2014	26 000	vallaeelarve, KIK
Soojus- ja elektrienergia tootmiseks koostootejaama rajamine	Vallavalitsus	2014-2018	1 900 000	vallaeelarve, KIK, EAS
Soojasõlme ehitamine lasteaeda	Vallavalitsus	2013-2014	6 500	vallaeelarve, KIK
Vallamaja/kultuurimaja kanalisatsiooni rekonstrueerimine	Vallavalitsus	2014-2015	4 000	vallaeelarve
Vallamaja/kultuurimaja õueala korrastamine	Vallavalitsus	2018	163 000	vallaeelarve, fondid
Biopuhasti rekonstrueerimine	Vallavalitsus	2016-2020	320 000	vallaeelarve, KIK

7.5 Turvalisus

Vabatahtliku päästekomando tegevuse toetamine, arendamine	Vallavalitsus, MTÜ-d	2013-2022	50000	vallaeelarve, fondid, Päästeamet
Võnnu aleviku valgustuse laiendamine	Vallavalitsus	2016-2017	13 000	vallaeelarve, fondid
Turvakaamera Võnnu alevikku	Vallavalitsus	2018	2 000	vallaeelarve, fondid

7.6 Sotsiaalne kaitse ja tervishoid

Võnnu haigla katuse vahetamine	SA Võnnu Haigla, Vallavalitsus	2014-2016	32 000	vallaeelarve, EAS, SA Võnnu Haigla
Võnnu haigla renoveerimisprojekt	SA Võnnu Haigla	2014-2015	10 000	vallaeelarve, SA Võnnu Haigla, fondid
Võnnu haigla renoveerimine ja laiendamine	SA Võnnu Haigla, Vallavalitsus	2014-2022	336 000	vallaeelarve, SA Võnnu Haigla koostöös teiste valdadega, fondid
Sotsiaalpindade korrastamine	Vallavalitsus	2013-2018	10 000	vallaeelarve, EAS

7.7 Pidevad investeeringud

Suuremõõtmeliste ja ohtlike jäätmete kogumine	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve
Kogukonnalehe väljaandmine	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve
Ametnike/töötajate oskuste ja teadmiste tõstmine erialastel täiendkoolitustel	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve
Arvutite, tarkvara ja inventari pidev uuendamine	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve
Vallavalitsuse ametiruumide remont	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve
Valla teede järk-järguline rekonstrueerimine	Vallavalitsus	2013-2022		Majandus ja kommunik. Ministeerium
MTÜ-de, klubide, seltside tegevuse toetamine ja kaasamine valla arengu edendamisse	Vallavalitsus	2013-2022		vallaeelarve